

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμένην ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ φράγκα γαλλικὰ 60,
ἑξάμηνη 35 καὶ τρίμηνη 20.
ΑΜΕΡΙΚΗΣ : Ἐτησίᾳ δολλάρια 4, ἑξάμηνη 2
καὶ τρίμηνη 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰκουμένης μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 40ὸς

Ἀθῆναι 15 Ἀπριλίου 1933

Ἔτος 55ον. — Ἀριθ. 20

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΑΣΧΑΛΙΑ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἐλεῖπε δὲ καπετὰν Κομνιανὸς σὲ ταξίδι κι' ἡ γριά Κομνιανάκαινα ἡ μάννα του κοιτόταν ἄρρωστη στὸ στρώμα. Τὰ δυὸ ἐγγονάκια τῆς, ἓνα κορίτσι ὀχτὼ χρό-
νων, κι' ἓνα ἀγοράκι ὡς τεσ-
σάρων, φοροῦσαν μαῦρα, κα-
τάμαυρα γιὰ τὴ μάννα τους
ποὺ δὲν εἶχε ἀκόμη χρονί-
σει. Τὰ μαῦρα ροῦχα στενο-
χωροῦσαν τὰ κορμάκια τους
καὶ χλωμαίναν ἀκόμη πε-
ρισσότερο τὰ δύνάτα προσω-
πάκια τους, ποὺ ἦταν καῖμος
καρδιάς νὰ τὰ βλέπη κανέ-
νας.

Ἡ γριά Κομνιανάκαινα
κοιτόταν στὸ στρώμα ὅλη τὴ
Μεγάλῃ Βδομάδᾳ. Βογγού-
σε, ἀγκομαχοῦσε, φώναζε.
Πονοῦσε σ' ὅλο τῆς τὸ κορ-
μί, κι' αὐτὸ τὴν ἔκανε νὰ
ἔχῃ παραξενιὲς καὶ νὰ γκρι-
νιάζῃ ὅλη ὥρα.

Ἡ Μόρφω ἡ καϊμενούλα
ἔκανε ὅ,τι μποροῦσε γιὰ νὰ
κοιτάξῃ τὴν κυρούλα τῆς
καὶ νὰ σιγουρίσῃ τὸ σπῆτι. Μὰ
ἦταν πολὺ μικρὴ ἀκόμη καὶ οἱ δου-
λειὲς τοῦ σπιτιοῦ τῆς ἐπεφταν βα-
ρεῖες. Κι' ἂν ἔκανε καὶ τίποτε στρα-
βό, ἡ κυρούλα τῆς μὲ ὅλη τὴν ἀνημ-
ποριά τῆς εἶχε παντοῦ τὸ μάτι τῆς
καὶ τῷβλεπε κι' ἔβαζε τίς φωνές :

— Μὴ χύνῃς στὴν αὐλὴ νερά ! χί-
λιες φορές στὸ εἶπα, στὸ νεροχύτῃ !

Κι' ὕστερα ξανάρχιζε τοὺς ἀνα-
στεναγμοὺς καὶ τὰ βογγητά. Καμμιά
φορὰ παραμιλοῦσε στάλῃθβεια κι' ὕ-

στερα ἔβαζε ἄγριες φωνές. Φώναζε
τὴ Μόρφω νὰ τὴ σκεπάσῃ μὲ τὸ σεν-
τόνι, ἀλλὰ προτοῦ προφτάσῃ αὐτὴ
νὰ τὴν ἀγγίξῃ, ἡ γριά ἔβαζε ἓνα τέ-
τοιο ξεφωνητὸ ποὺ ἡ καϊμένη ἡ μι-
κρὴ κατατρώμαζε. Ὑστερα πάλι ἡ
γριά μετάνοιωνε γιὰ τίς φωνές τῆς,

« Ἀρχισε νὰ φτιάχνῃ λογιῆς-λογιῆς κουλούρες... »
(Σελ. 230, στ. α'.)

φώναζε τὴ Μόρφω κοντά τῆς. τὴν
ἔλεγε « χρυσὴ τῆς νοικοκυρούλα » καὶ
τῆς χαϊδεύε τὰ μαλλιά κι' ἔκλαιγε
γιατὶ ἤθελε, ἔλεγε, ἡ ὥρα τῆς καὶ πῶς
θὰ τάφηνε μονάχα τὰ δυὸ ὀρφανά.

Ὁ καπετὰν-Κομνιανὸς ἔλεγε μὲ
τὸ γολεττί καὶ τὸν περίμεναν νὰ ἐρ-
θῇ. Εἶχε μαζί του καὶ τὸ μεγάλο του
τὸ γιό, τὸ Γιώργη, ἓνα ἀγόρι δώδεκα
χρονῶν. Τοῦτο ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς
καῖμοὺς τῆς γριάς, ποὺ ἐμελλε νὰ

πεθάνῃ, καθὼς ἔλεγε, χωρὶς νὰ ἰδῇ
τὸν γιό τῆς καὶ τὸν ἐγγονό τῆς τὸ
μεγάλο, ποὺ ἔμοιαζε τόσο πολὺ μὲ
τὸν μακαρίτη τὸν παπποῦ του.

Κι' ὥστόσο ἐπιθυμοῦσε νὰ ἐρθῇ ὁ
γιός τῆς προτοῦ πεθάνῃ, γιὰ νὰ τὸν
παντρέψῃ καὶ νὰ τοῦ δώσῃ τὴ εὐχή
τῆς. Σαράντα χρόνων ἄνθρωπος, καὶ
ἡ ζωὴ εἶναι πέλαγος, σὰν κι' αὐτὸ
ὅπου ἀρμένιζε τώρα. Πῶς νὰ τὴν πε-
ράσῃ χωρὶς νὰ ξαναπαντρευτῇ ; Καὶ
τὰ ὀρφανά, κι' αὐτὰ θὰ ἐβρίσκαν μη-
τέρα, μιὰ καλὴ νοικοκυρά,
ποὺ θὰ τὰ φρόντιζε καὶ θὰ
τάγαποῦσε.

Τὸ βέβαιον εἶναι πῶς ἀπὸ
τὰ δυὸ παιδιὰ, ἡ Μόρφω ποὺ
εἶχε ἀρχίσει κι' ὅλας νὰ κα-
ταλαβαίνῃ τὴ ζωὴ, μπορεῖ
νὰ μὴν ἐπιθυμοῦσε νάποκτῇ-
σῃ καινούργια μητέρα, ἀλλὰ
θυμόταν καὶ λυπόταν τὴ μάν-
να τῆς. Ὁ Εὐαγγελινός, ποὺ
ἦταν καὶ δὲν ἦταν τριῶν χρό-
νων τὸν καιρὸ τῆς συμφο-
ρᾶς, οὔτε ἤξερε τίποτε, οὔ-
τε θυμόταν. Ἐκλαίγε μόνο
ὅταν ἡ κυρούλα του τὸν ἔ-
βαζε μὲ τὴ βία νὰ φορέσῃ
τὴν κατάμαυρη ποδίτσα του.
Ἡ Μόρφω, κατάχλωμη, μὲ
τὰ μαῦρα φουστανάκια τῆς
καὶ μὲ τὸ μαῦρό τῆς μαν-
τήλι ποὺ τῆς σκέπαζε τὰ
μαλλιά, καθόταν θλιμμένη
καὶ συλλογιζόταν τὸ περισινὸ
Πάσχα ἔταν ζῶσε ἡ μητέρα
τῆς. Ἡ δυστυχισμένη γυναῖκα εἶχε
πεθάνει τὸ περασμένο καλοκαίρι.

Καὶ τώρα ἡ Μόρφω ἀντὶ γιὰ τὴν
καλὴ καὶ πονετικὴ μανγούλα τῆς εἶ-
χε τὴ γριά μαννοῦ τῆς, ποὺ τάγα-
ποῦσε βέβαιον τὰ ὀρφανά, μὰ ἦταν
ἄρρωστη καὶ εἶχε παραξενιὲς καὶ δὲν
ἄφηνε τὴν ἐγγόνα τῆς νὰ φύγῃ οὔτε
βῆμα ἀπὸ κοντά τῆς, νὰ βγῇ παραέ-
ξω καὶ νὰ καταλάβῃ κι' ἑκείνη σὰν
παιδί, ὅτι ἦταν Μεγάλῃ Βδομάδᾳ κι'

δτι ύστερ' από λίγες μέρες έρχόταν Πάσχα.

Πέρσου, ώ, πέρσου τή Μεγάλη Πέμπτη τὸ πρωί, ἀφοῦ γύρισαν ἀπὸ τὴν ἐκκλησιά, ὅπου εἶχαν μεταλάβει ὅλοι, ἡ καλὴ καὶ προκομμένη μητέρα ἀνασκουμπώθηκε καὶ ἄρχισε νὰ βάρφη μέσ' στὴ χύτρα τὰ κόκκινα αὐγά με ριζάρι, κρεμέζι καὶ ξύδι. Ὑστερα ἄρχισαν νὰ ἔρχονται δυὸ-δυὸ τὰ παιδιά τοῦ χωριοῦ με τὸν ψηλὸ καλαμέ-νιο σταυρὸ, στεφανωμένο μ' εὐωδια-στὰ τριαντάφυλλα καὶ κατακόκκινες παπαρουνες, με δέντρολίθινα καὶ κά-θε λογῆς ἀγριολούλουδα, με τὸ χάρ-τινον ἑσταυρωμένο, ποὺ εἶχαν ξε-κολλήσει ἀπὸ τὸ Ὅχτωήχι, στὴ μέση τοῦ σταυροῦ, καὶ μ' ἓνα κόκκινο μαν-τῆλι ποὺ κυμάτιζε ψηλά. Στέκονταν μπροστὰ στὴν πόρτα καὶ τραγου-δοῦσαν:

Βλέπετε ἐκεῖνο τὸ βουνὸ με κόκκινη παν-
[τιέρα;
ἐκεῖ σταυρώσαν τὸ Χριστὸ τῶν πάντων
[βασιλέα.

Σύρε, μητέρα μ', στὸ καλὸ καὶ στὴν καλὴ
[τὴν ὥρα
κι' ἐμένα νὰ με καρτερῆς τὸ Σάββατο τὸ
[βράδυ,
ὅταν σημαίνουν ἐκκλησιὰς καὶ ψέλνουνε
[παπάδες,
τότε καὶ σύ, μαννούλα μου, νάχῃς χαρὲς
[μεγάλες.

Καὶ τί χαρὲς μεγάλες, ἀλήθεια, τί χαρὲς γιὰ ὅλα τὰ παιδιά! Καὶ ἡ κα-λὴ μητέρα τῆς Μόρφως ἔδινε τόσο πρόθυμα ἀπὸ τοῦ φρεσκοθαμμένα αὐ-γά σὲ ὅλα τὰ παιδιά—δυὸ αὐγά κόκ-κινα, τί εὐτυχία, τί νίκη!—ἐνῶ ἡ κυ-ρούλα τοὺς φώναζε πὼς ἀρκετὰ παι-διὰ ἦρθαν καὶ ἀρκετὰ τραγοῦδισαν καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ πᾶνε καὶ ἄλλοι.

Ὑστερα ἡ μητέρα ἄρχισε νὰ ζυ-μῶνῃ καὶ ἔπασσε ἀρκετὲς κουλούρες με αὐγά, γιὰ τὸν ἄντρα τῆς, γιὰ τὴν πεθερά τῆς, γι' αὐτὴν τὴν ἴδια, γιὰ τίς κουμπάρες, ὡς καὶ μικρὲς κοκ-κῶνες γιὰ τὴ Μόρφω, γιὰ τὸν Εὐαγγε-λινὸ, γιὰ τὰ ναναδεξιμία τῆς καὶ γιὰ τὰ φτωχὰ παιδιά τῆς γειτονιάς.

Κι' ἐπειδὴ ὁ μικρὸς Εὐαγγελινὸς ἔκλαιγε, γιατί ἔλεγε πὼς δὲν ἦταν ἀρκετὰ μεγάλη ἡ «κοκκίνα» του, ἡ μητέρα του τοῦ ἔδινε ἄλλῃ νὰ δια-λέξῃ, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἤμέρωνε οὔτε ἠθελε νὰ ταιριαστῇ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς τίς ἠθελε καὶ τίς δυὸ γιὰ τὸν ἑαυτὸ του. Καὶ τότε ἡ μητέρα του τὸν παρηγοροῦσε λέγοντας ἔτι τὸ Σάββατο τὸ βράδυ θάρθῃ ἡ κουρούνα (κρά-κρά!) νὰ φέρῃ τὸ τυρί καὶ τὸ κρέας (ταί-ταί!) καὶ τότε νὰ ἴδῃς χα-ρὲς ὁ Εὐαγγελινὸς σὰν ἀκούσῃ κρά-κρά! τὴν κουρούνα νὰ χτυπᾷ τὸ πα-ραθύρι:

— Πάρε, Βαγγελινέ, τὸ τυρί, πάρε καὶ τὸ τυρί, νὰ φᾶτε!

Καὶ ὁ μικρὸς, μπλέκοντας τὰ χέ-ρια του τὸ ἓνα δάχτυλο με τὸ ἄλλο, ὅπως ἔβλεπε τὴ μητέρα του νὰ κά-νῃ, γιὰ νὰ δείξῃ πὼς πετοῦσε ἡ κου-ρούνα, ἐψέλλιζε κι' αὐτὸς:

— Θὰ θῇ κουρούνα νὰ φέρῃ τοῦ τοί-τοί.

Καὶ τὸ παιδί τῆς Μηλιᾶς τῆς γει-τόνισσας, ἔξη χρονῶν ἀγόρι, ἀνιφτο, κουρελιάτικο, καθισμένο σταυροπόδι σὲ μιὰ γωνιά καὶ κρατώντας στὸ χέρι μιὰ κουλούρα, ποὺ συλλογιζόταν κι-λάς ἂν δὲν ἦταν καλύτερο νὰ τὴ φάῃ τώρα ποὺ ἦταν ζεστή, κοροῦδευε γρυλλίζοντας μέσ' ἀπ' τὰ δόντια του:

— Ναί, θάρθῃ ἡ κουρούνα! ἀμ' δὲ θάρθῃ!

Καὶ τὴ Μεγάλη Παρασκευὴ κατὰ τὸ ἡλιοβασιλεμα ἡ μητέρα ὁδήγησε τὰ παιδιά στὴν ἐκκλησιὰ. Ἐκεῖ, ἀ-φοῦ πρῶτα ἔκαναν τρεῖς μετάνοιες μπροστὰ στὸ ἀνθοστολισμένο κουβού-κλιο, ἀσπάζτηκαν τὸ μυροδόλο Ἐπι-τάφιο, τὸ ἀργυρόχρυσον Εὐαγγέλιο με τὰγγελοῦδια καὶ τὸ Σταυρὸ με τὰν-θρωπάκια καὶ τίς Παναγίτσες (τί χα-ρά, τί δόξα!) καὶ ὕστερα πέρασαν τρεῖς φορὲς κάτω ἀπὸ τὸν ψηλὸ, με-γαλοπρεπῆ Ἐπιτάφιο.

Καὶ ξημερώνοντας τὸ Μεγάλον Σάβ-βατο, λίγη ὥρα ὕστερα ἀπὸ τὰ μεσά-νυχτα, ἡ μητέρα ξύπνησε τὸν Εὐαγγε-λινὸ καὶ τὴ Μόρφω, κι' ἐνῶ ἐσή-μαιναν οἱ καμπάνες, πῆγαν στὴν ἐκ-κλησιὰ ὅπου ἄκουσαν τὸ «Ὁ γλυκύ μου ἔαρ» κι' ἄλλα παθητικὰ τροπά-ρια. Ὑστερα οἱ πιστοὶ ὅλοι με ἀναμ-μένες τίς λαμπάδες βγήκαν ἔξω στὸ ὑπαιθρο, κάτω ἀπὸ τὸ μουντὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, ἐνῶ ἡ αὐγὴ χάραζε ξανθὴ καὶ τριανταφυλλένια. Ἀκολου-θοῦσαν ὅλοι τὸν Ἐπιτάφιο με ἀναμ-μένες τίς λαμπάδες. Οἱ φλόγες τῶν κεριῶν τρεμόσβηναν στὸ ἀπαλὸ φύ-σημα τῆς πρωινῆς αὐρας κι' ἡ ἀνοι-ξί θυμιάτιζε με τίς γλυκύτερες εὐω-διές τῆς τοῦ Χριστοῦ, τὸν Παθόντα, καὶ Ταφέντα, σὰ νὰ ἔφελνε κι' αὐτὴ μαζί! με τοὺς ἀνθρώπους:

— Ὁ γλυκύ μου ἔαρ, γλυκύτατόν μου τέκνον!

Καὶ ἡ θάλασσα ἐφλοῖσδιζε κι' ἐ-κείνη στὴν ἀκρογιαλιά:

— Οἶμοι! γλυκύτατε Ἰησοῦ!

Καὶ τὰ παιδιά ποὺ πῆγαιναν μπρο-στὰ ἀπ' τὴν πομπὴ ἔφελναν με δυ-νατὴ φωνή:

— Κύριε ἐλέησον! Κύριε ἐλέη-σον!

Κι' ὁ Εὐαγγελινὸς ἐψέλλιζε μαζί! με τοὺς ἄλλους:

— Κύριε ἔησον! Κύριε ἔησον!

Κι' ὕστερα, ὅταν ἀνάτειλε ὁ ἥλιος

τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, ὁ Εὐαγγελι-νὸς ξύπνησε ἀπὸ τὰ βελάσματα τοῦ ἀρνιοῦ ποὺ ἐτοιμαζόταν νὰ σφάξῃ γιὰ τὴν οἰκογένεια τοῦ καπετάν-Κο-μνιανοῦ ὁ γείτονας ὁ Νικόλας, ὁ ἄν-τρας τῆς Μηλιᾶς. Ὁ Εὐαγγελινὸς κι' ἡ Μόρφω βγήκαν ἔξω στὴν αὐλή. Τί ἡμερο, τί λευκόμαλλο ποὺ ἦταν τὸ ἀρνί! Καὶ πὼς ἐδέλαζε (μπέ! μπέ!) τὸ καϊμένο! Ὡστόσο δὲ φανόταν καὶ πολὺ στενοχωρημένο ποὺ ἔμελλε νὰ σφαχτῇ. Μήπως καὶ ὁ Χριστός, ὁ ἄλλος «ἀμνὸς ὁ ἄμωμος ὁ αἰρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου», δὲν εἶχε σφα-χτῇ κι' ἐκεῖνος;

Τὸ βράδυ ἔφερε στὸ σπῆτι ὁ πατέ-ρας τίς πασχαλινὲς λαμπάδες. Ὁ-ραῖτες, καλοκαμωμένες, ὁμορφοστολι-σμένες. Φαντασθῆτε ὥραιες μικρὲς λαμπάδες με ψεύτικα λουλούδια, με χρυσόχαρτα. Ὁ Εὐαγγελινὸς ἠθέλε νὰ πάρῃ τὴ λαμπάδα τῆς ἀδερφῆς του, γιατί ἦταν, ἔλεγε, μεγαλύτερη. Ἡ μητέρα του τοῦ τὴν ἔδωσε, μὰ ὁ μικρὸς τὴν ἔσπασε ἐκεῖ ποὺ ἔπαιζε, ἔσπασε καὶ τὴ δική του καὶ ὕστερα ἔβαλε τὰ κλάματα. Ὁ πατέρας του τοῦ ἀγόρασε ἄλλῃ, μ' ἀφοῦ τὸν ἔβα-λε πρῶτα νὰ τοῦ ὑποσχεθῇ πὼς δὲν θὰ τὴν ἔπαιρνε στὸ χέρι του ὡς τὰ μεσάνυχτα ποὺ θὰ πῆγαινε στὴν Ἀ-νάσταση.

Ὁ μικρὸς ἀποκοιμήθηκε κλαίγον-τας καὶ χαίροντας. Μετὰ τὰ μεσάνυ-χτα, ἀφοῦ ἔγινε ἡ Ἀνάσταση κι' ἄ-στραψε ἡ ἐκκλησιὰ, ἄστραψε μαζί κι' ἡ πλατεῖα ἀπὸ τὸ φῶς τῶν κεριῶν. Τὰ παιδιά ἄρχισαν τότε νὰ ρίχνουν μικρὰ βαρελότα ἔξω στὸν πρόναο, ποὺ κροτοῦσαν δυνατὰ, καὶ μερικὰ μεγαλύτερα πυροβολοῦσαν με μικρὰ πιστολάκια. Ἀλλὰ πάλι ἔρριχναν μέ-σα στὴν ἐκκλησιὰ, ἐπάνω στίς πλά-κες, βαριά καρφιὰ με καψούλια, κα-τατρομάζοντας καὶ σκανδαλίζοντας τίς γριές.

Ὑστερα, τὰ μικρότερα ἀπὸ τὰ γό-ρια καὶ μερικὰ κοριτσάκια κρατών-τας στὰ χέρια τίς πλουμιστὲς λαμπά-δες τοὺς παρατάχτηκαν γύρω ἀπὸ τὰ δυὸ ἀναλόγια καὶ μπρὸς στὸ εἰ-κονοστάσι, καὶ ἄρχισαν νὰ κἀνουν φασαρία, νὰ παίζουν, νὰ στᾶζουν τὰ κεριὰ τους, τὸ ἓνα στὸ λαμπρὸ τοῦ ἄλ-λου καὶ νὰ τσουγγρίζουν τ' αὐγά τους. Κι ἓνα παιδί, πονηρότερο ἀπὸ τ' ἄλλα, (ἦταν ὁ γιὸς τῆς Μηλιᾶς τῆς γειτόνισσας), εἶχε ἓνα ψεύτικο αὐγὸ στὸν κόρφο του, μιὰ ἐλαφρόπε-τρα στοργυλεμένη καὶ θαμμένη κόκ-κινη, καὶ μ' αὐτὸ ἔσπαζε τ' αὐγά ὁ-λων τῶν ἄλλων παιδιῶν, καὶ τὰ ἔ-παιρνε κατὰ τὴ συμφωνία καὶ τὰ ἔ-τρωγε.

Ἐνα κοριτσάκι κι' ἓνα ἀγόρι πέν-

τε χρονῶν ἄρχισαν νὰ τσακώνονται ποιοὺν λαμπάδα ἦταν ὁμορφότερη.

— Ὅχι, ἡ δική μου ἡ λαμπάδα εἶναι ἡ καλύτερη.

— Ὅχι, ἡ δική μου.

— Ἐμένα ὁ πατέρας μ' τὴν ἐδιὰ-λεξε καὶ εἶναι πιὸ καλὴ.

— Ἐμένα ἡ μάνα μ' τὴ στόλισε μονάχη τῆς.

— Καὶ ἔξερει νὰ κἀνῃ λαμπάδες ἡ μάνα σ'.

— Ὅχι, δὲν ἔξερει; σὰν τὴ δική σ'.

— Τέτοια παλιολαμπάδα!

— Ναί, παλιολαμπάδα;... νά!..

— Νά κι' ἐσύ!

— Νά, κι' ἄλλῃ μιὰ!

Καὶ ἄρχισαν νὰ χτυποῦν ἀλύπητα τὰ κεφάλια τους ὁ ἓνας τοῦ ἄλλου με τίς λαμπάδες τους, ὡς ποὺ ἔβα-λαν τὰ κλάματα καὶ οἱ δυὸ.

Τὸ ἀπόγευμα πάλι, ἀφοῦ ψάλλθηκε ἡ Δεύτερη Ἀνάσταση κι' ἔγινε ἡ Ἀγάπη, βγήκαν ὅλοι στὴν πλατεῖα καὶ κοίταζαν ποὺ θὰ ἔκαιγαν τὸν Ἐ-δραῖο. Τί ἄσχημος μὰ καὶ τί καλο-φτιασμένος ποὺ ἦταν ὁ Ἐδραῖος! Εἶχε μιὰ χύτρα γιὰ κεφάλι καὶ λι-νάρι γιὰ τὰ γένεια του. Φοροῦσε κι' ἓνα ζευγάρι γυαλιὰ (ἡ Μόρφω τὰ θυ-μόταν ὅλα) ἴδια μ' ἐκεῖνα ποὺ φορεῖ ἡ γριά κυρούλα τοὺς ὅταν ράβῃ ἡ μπαλῶνῃ τὰ παλιὰ ρούχα τους. Εἶχε κι' ἓνα σακκούλι ἡ πουγγί κρεμα-σμένο στὸ ἄριστο πλευρὸ τοῦ. Φο-ροῦσε μακριὰ-μακριὰ φορέματα, παρ-δαλά, ριγωτά. Κι' ἀφοῦ τὸν κρέμα-σαν ψηλὰ-ψηλὰ, ὡς ἐπτὰ ὀργυιὲς ἑ-πάνω, ἄρχισαν οἱ ἄντρες νὰ τὸν ση-μαδεύουν, νὰ τὸν τουφεκίζουν ὅλοι, ὡς ποὺ τὸν ἔκαψαν.

Κι' ὕστερα ἡ μητέρα ἔστρωσε τὸ τραπέζι στὸ σπῆτι κι' ἔβαλε ἀπάνω τ' αὐγά τὰ κόκκινα, τὸ τυρί ποὺ εἶ-χε φέρει ἡ κουρούνα καὶ τὸ ἀρνί ψημένο, καὶ τὰ παιδιά κάθισαν στὸ τραπέζι κι' ἄρχισαν νὰ τσουγγρίζουν. Τί χαρά! Τί ἀγαλλίαση!

Φέτος, δηλαδή τὸ χρόνο τοῦτον τὸ δυστυχισμένο γιὰ τὰ δυὸ παιδιά, δὲν ἦταν πιά ἐκεῖ οὔτε ὁ πατέρας τοὺς ποὺ ἔλειπε σὲ ταξίδι, οὔτε ἡ μητέρα τοὺς ποὺ εἶχε πάει μακρότε-ρα ἀκόμη. Στὴ θέση καὶ τῶν δυο-νῶν ἦταν ἡ γριά κυρούλα τοὺς ποὺ ἄγκομαχοῦσε στὸ κρεββάτι τῆς καὶ στέναζε. Κι' ἀντὶ γιὰ κόκκινα αὐγά, τὰ δυὸ μάγουλά τῆς τὰ κατακόκκι-να ἀπὸ τὸν πυρετό. Ἀντὶ γιὰ τίς χρυσωμένες λαμπάδες ἦταν τὰ δυὸ μισοσβυσμένα μάτια τῆς. Ἀντὶ γιὰ τὴν ἀθῶα χαρά, ἀντὶ γιὰ τὴν εὐτυ-χία τῆς παιδικῆς Πασχαλιάς, ἦταν ἡ λύπη ἡ βρειὰ, ἡ ἀγιάτρευτη συμ-φορά.

Μὰ ὥστόσο ἡ γριά Κομινιανῆνα δὲν πέθανε κι' ὁ γιὸς τῆς ἔφτασε ἀ-πόπασχα με τὸ γολεττί καὶ ἔφερε πεσκέσια καὶ καλούδια γιὰ τὰ δυὸ παιδιά του. Σὲ λίγο θὰ ἐτοιμαζόταν γιὰ νὰ ξαναπαντρευτῇ καὶ θάμπαινε νέα νοικοκυρὰ στὸ σπῆτι. Μὰ γιὰ τὰ δυὸ ὀρφανὰ θὰ ξαναρχόταν πάλι ἡ χαρὰ ἐκείνη, θὰ γλυκοχάραζε ξανά

ἡ παιδικὴ Πασχαλιά; Γιὰ τὸν Εὐαγγε-λινὸ ἴσως, γιὰ τὴ Μόρφω ἔμως ποτέ. Αὐτὴ ἐνιωθε τὴν ἔλλειψη τῆς μάνας τῆς καὶ ἤξερε ὅτι δὲν ἔμελλε νὰ τὴν ξαναἰδῇ πιά στὴ γῆ.

Γλυκεῖα Πασχαλιά! μητέρα τῆς χαρᾶς! Γλυκεῖα μητέρα! τῆς Πα-σχαλιάς ἡ ἐνοάρκωση!

(Ἀπὸ τὰ «Παιδικὰ τοῦ Παπαδιαμάντη»)

Ο ΛΙΧΟΥΔΑΚΗΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Κ'.

Μιά μέρα, φώναξαν τὸ γιατροῦ νὰ ἰδῇ τὴν ἄρρωστη γυναῖκα τοῦ δα-σοφύλακα.

Πῆρε μαζί του τὸ Γεώργιο καὶ τὸν Πετράκη. Τὸ αὐτοκίνητο τρέχει σ' ἓνα ὄρατο ἐξοχικὸ δρόμο, ποὺ ἀνηφορίζει ἀνάμεσα σὲ δάση πυκνά. Τὰ παιδιά εἶναι καταγοητευμένα καὶ παρακαλοῦν νὰ μὴν τελειώσῃ ποτέ αὐτὸ τὸ ταξίδι. Ἀλλὰ τελειώνει. Καὶ τὸ αὐτοκίνητο σταματᾷ μπροστὰ σ' ἓνα σπιτάκι, στὴν ἄκρῃ ἑνὸς μεγάλου πευκώνα.

— Πηγαίνετε νὰ ξεμουδιάσετε, τοὺς λέει ὁ γιατρός. Ἀλλὰ μὴν ἀπο-μακρυνθῆτε πολὺ καὶ σὰς χάσω.

Ἀλλὰ τὰ παιδιά δὲν ἄκουσαν αὐ-τὴ τὴ σύσταση. Καὶ σιγὰ-σιγὰ, χώ-θηκαν βαθιὰ μέσα στὸ δάσος ποὺ τὰ τραβοῦσε με τὸ μυστήριό του.

Κάπου-κεῖ ὁ λιχουδάκης μᾶς αἰ-σθάνεται μυρωδιὰ ἀπὸ φρούλες.

— Πᾶμε, Γεώργιο, νὰ ἰδοῦμε;

Ὁ Γεώργιος εἶναι σύμφωνος. Βρί-σκουν τίς φρούλες κι' ἀρχίζουν νὰ τρώνε ἀλύπητα. Ἀλλὰ ὁ Πετράκης δὲν χορταίνει.

— Πᾶμε πιὸ κάτω, λέει. Θὰ βροῦ-με κι' ἄλλες.

Προχωροῦν, χωρὶς νὰ τοὺς νοιά-ξῃ ποῦ ἔχουν ἀπομακρυνθῇ τόσο πολὺ ἀπὸ τὸ σπιτάκι τοῦ δασοφύ-λακα. Ἀλλὰ εἶναι πολὺ κουρασμέ-νοι καὶ ξαπλώνονται στὰ ρεῖκια γιὰ νὰ ξεκουρασθοῦν. Ὁ καθαρὸς ἀέρας τοὺς μεθῇ, τὰ κελαδῆματα τῶν πουλιῶν τοὺς νανοῦρίζουν, καὶ σὲ λίγο τοὺς παίρνει ὁ ὕπνος καὶ τοὺς δυὸ.

— Κού-κου!... Κού-κου!... Κού-κου!

— Τ' εἶν' αὐτό; κἀνὲι ὁ Γεώρ-γιος τρίβοντας τὰ μάτια του. Πε-τράκη, ξύπνα! Ποῦ εἴμαστε; Γρήγορα! πρέπει νὰ γυρίσουμε, νὰ βροῦμε τὸ μπαμπὰ ποὺ μᾶς περιμένει.

Ψάχνουν, βρίσκουν τὸ μονοπάτι καὶ ξεκινοῦν γοργὰ. Ἀλλὰ τὰ δέν-τρα εἶναι πυκνά, οἱ θάμνοι θεόρατοι, τὰ γκαθία πολλά, Χάνουν πάλι τὸ μονοπάτι. Μὲ πολὺν κόπο τὸ ξαναβρίσκουν. Ἀλλὰ πάρα-κάτω τὸ μονο-πάτι διασταυρώνεται μ' ἓν ἄλλο καὶ δὲν ξέρουν πιά ποῖο νὰ πάρουν καὶ ποῖο νὰ φήσουν.

— Κούκου!... Κούκου!... Κούκου!

— Καλέ, μᾶς κοροϊδεύει αὐτὸ τὸ πουλί; κἀνὲι ὁ Γεώργιος. Καλύ-τερα νὰ μᾶς ἔδειχνε τὸ δρόμο.

— Θὰ τὸν βροῦμε, ἀπαντᾷ ὁ Πετράκης. Ἀς σκαφαλώσουμε σὲ κανένα δέντρο, νὰ ἰδοῦμε ἀπὸ ψηλά.

— Ναί, ἴσως ἰδοῦμε καὶ τὸ σπῆτι καὶ τὸ αὐτοκίνητο.

Δοκιμάζουν, πολεμούν, μὰ δὲν κατορθώνουν ν'ἀνεβοῦν σὲ κανένα δέντρο. Οἱ κορμοὶ εἶναι ἴσοι, γυαλιστεροί, καὶ τὰ παιδιά γλυτροῦν. "Ἄλλοι ἔχουν κόμπους μυτεροὺς, ποὺ τοὺς πληγώνουν χέρια καὶ πόδια... (Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Ο ΟΡΘΟΓΚΑΒΑΛΟΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

— Κοίταξε μόνχα νὰ μὴν τῆς κακομιλήσης.

Μπήκε τότε ἐκείνη μέσ' στὸ σπίτι καὶ πήγε κι' ἔκατσε σὲ μιὰ γωνιά. Σὲ λίγο ἔρχεται ἡ μάγισσα τοῦ Ὁρθογκάβαλου καὶ τῆς λέει:

— "Ἀχ, στρίγγλα, τί τοῦ ἔκανες τοῦ γιου μου καὶ τοῦ πήρες τὰ μυαλά καὶ θέλεις καλὰ καὶ σώνει νὰ σὲ πάρῃ γυναίκα του; Ἐνοια σου ἔμως κι' αὐτὸ τὸ πράγμα ποτὲ δὲ θὰ γίνη! Πήγαινε τώρα μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ κελλὰρι ποὺ εἶναι φασόλια καὶ ρεβίθια ἀνακατωμένα κι' ὅταν γυρίσω πίσω νάχῃς χωρίσει τὰ ρεβίθια ἀπὸ τὰ φασόλια καὶ νὰ μὴ λείπη οὔτε σπειρί. Εἶδεμὴ θὰ σὲ φάω.

"Εφυγε ἡ μάγισσα κι' ἡ κακομοῖρα ἡ κοπέλλα κάθησε κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ.

"Ερχεται ὁ Ὁρθογκάβαλος καὶ τὴ ρωτᾷ:

— Τί ἔχεις καὶ κλαῖς;

— Τί νὰ ἔχω ποὺ νὰ γυρίσω πίσω, νὰ ἔχω ξεχωρίσει τὰ φασόλια ἀπ' τὰ ρεβίθια ποὺ εἶναι γεμάτη αὐτὴ ἡ κάμαρα, καὶ νὰ μὴ λείπη οὔτε ἓνα σπειρί γιατί ἄλλοιως θὰ μὲ φάῃ.

— Θέλεις νὰ σοῦ πῶ τί νὰ κάνῃς;

— "Ὅχι, δὲν θέλω νὰ μοῦ πῆς τίποτε. Ἀρκετὰ τράβηξα ποὺ σοῦ γύρεψα νὰ μοῦ πῆς τὸνομά σου.

— Καλὰ, τότε θὰ σοῦ τὸ πῶ μόνος μου. Νὰ μπῆς μέσα στὴ κάμαρα ποὺ σοῦ εἶπε ἡ μάγισσα καὶ νὰ φωνάξῃς νάρθουν ὅλα τὰ μυρμήγκια τοῦ κόσμου, καὶ αὐτὰ θὰ σοῦ χωρίσουν τὰ φασόλια ἀπ' τὰ ρεβίθια.

Μπήκε τότε τὸ κορίτσι μέσ' στὴν κάμαρα κι' ἔπιασε καὶ φώναξε:

— Μερμηγκάκια! Μερμηγκάκια!

Στὴ στιγμή μαζεύτηκαν ἀπ' ὅλες τίς μεριές ἓνα ἀμέτρητο πλῆθος μερμήγκια καὶ τὴ ρώτησαν:

— Τί μάς θέλεις;

— Λέει ἐκείνη:

— Θέλω νὰ μοῦ ξεχωρίσετε τὰ φασόλια ἀπὸ τὰ ρεβίθια καὶ νὰ μὴ λείπη οὔτ' ἓνα σπειρί.

"Ἐπιασαν τότε τὰ μερμήγκια κι' ἄρχισαν νὰ τρέχουν ἀπ' ἐδῶ κι' ἀπ' ἐκεῖ, κι' ἔβαζαν τὰ ρεβίθια ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ καὶ τὰ φασόλια ἀπὸ τὴν ἄλλη καὶ σὲ μιὰ ὥρα εἶχαν κι' ὅλας νετάρει.

— Τελειώσαμε, λένε τῆς κοπέλλας, θέλεις τίποτε ἄλλο ἀπὸ μᾶς;

— "Ὅχι, σὰς εὐχαριστῶ, δὲν θέλω τίποτε ἄλλο, λέει ἐκείνη.

"Εφυγαν λοιπὸν τὰ μερμήγκια καὶ σὲ λίγη ὥρα ἦρθε ἡ μάγισσα καὶ τὰ βροῖκε ὅλα ἑτοιμα.

— "Ἀχ, τῆς λέει, ἡ πατέρα μάγο ἔχεις, ἡ μάγισσα μάγισσα ἔχεις, ἡ τοῦ γιου μου τ' Ὁρθογκάβαλου, ποὺ νάχῃ τὴν κατάρρα μου, ὁρμήνιες εἶναι.

— Οὔτε πατέρα μάγο ἔχω, οὔτε μάγισσα μάγισσα ἔχω, οὔτε τοῦ γιου σου τ' Ὁρθογκάβαλου ποὺ νάχῃ τὴν εὐχή σου, ὁρμήνιες εἶναι. Τάξερα καὶ τὰκανα.

Τ' ἄλλο πρωτὶ τῆς λέει πάλι ἡ μάγισσα:

— Νὰ πάρῃς αὐτὰ τὰ ροῦχα καὶ νὰ πᾶς στὸ ποτάμι νὰ τὰ πλύνῃς, καὶ νὰ πάρῃς μαζί σου καὶ τὸ σκυλί. Νὰ κι' αὐτὴν τὴν πῆττα νὰ τὴ δώσῃς στὸ σκυλί νὰ τὴ φάῃ. "Ὅταν γυρίσῃς ἔμως πίσω, νὰ φέρῃς τὴν πῆττα ἀκέρια κι' ὁ σκύλος νὰν' χορτάτῃ. Κι' ἂν δὲν τὰβρῶ ἔτσι, θὰ σὲ φάω.

"Εφυγε ἡ μάγισσα καὶ κάθησε ἡ κοπέλλα κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ. "Ερχεται ὁ Ὁρθογκάβαλος καὶ τὴ ρωτᾷ:

— Τί ἔχεις καὶ κλαῖς;

— Τί νάχω, ποὺ μοῦδωσε ἡ μάγισσα σου ἓνα σωρὸ ροῦχα νὰ τῆς πλύνω, καὶ μοῦ εἶπε νὰ πάρω μαζί μου στὸν ποταμὸ καὶ τὸ σκυλί, καὶ μοῦ δωσε καὶ μιὰ πῆττα καὶ μοῦπε πῶς σὺν ἔρθῃ, θέλεις νὰ βρῇ καὶ τὴν πῆττα ἀκέρια καὶ τὸ σκύλο χορτάτο.

— Θέλεις νὰ σοῦ πῶ τί νὰ κάνῃς; τῆς λέει ὁ Ὁρθογκάβαλος.

— "Ὅχι, δὲ θέλω τίποτε. Ἀρκετὰ τράβηξα ποὺ σοῦ γύρεψα νὰ μοῦ πῆς τὸνομά σου.

— Καλὰ λοιπὸν, θὰ στὸ πῶ ἀπὸ μόνος! Νὰ πᾶς στὸ ποτάμι καὶ νὰ πάρῃς μαζί σου τὰ ροῦχα καὶ τὸ σκύλο καὶ τὴν πῆττα. Καὶ σὺν φθάσῃς ἐκεῖ, νὰ φωνάξῃς νάρθουν ὅλα τὰ πουλιά καὶ τὰ καθένα θάχῃ ἀπ' ἓνα ψίχουλο στὸ στόμα του καὶ θὰ μαζεψοῦν τόσα πολλὰ ψίχουλα, ποὺ θὰ φάῃ ὁ σκύλος καὶ θὰ χορτάσῃ καὶ θὰ περισσέψουν κιόλας.

Φορτώνεται τὰ ροῦχα ἡ κοπέλλα, βάζει καὶ τὴν πῆττα σ' ἓνα ταγάρι, παίρνει καὶ τὸ σκύλο μαζί τῆς καὶ κατεβαίνει στὸ ποτάμι. Σὺν ἔφτασε κάτω, βάζει μιὰ φωνή:

— Πουλιά! Πουλιά!

Μαζεύονται τότε στὴ στιγμή ὅλα

τὰ πουλιά καὶ τὰ ὄρνιθια τοῦρανοῦ, κι' εἶχε τὸ καθένα ἀπ' ἓνα ψίχουλο στὸ στόμα του καὶ καθὼς τάπιθωσαν ὅλα τὰ ψίχουλα χάμα, ἔγινε ἕνας κοτζάμ σωρὸς κι' ἔφαγε ὁ σκύλος καὶ χορτάσε καὶ κόντεψε νὰ σκάσῃ ἀπ' τὸ πολὺ φαῖ.

Πλένει τὸ κορίτσι τὰ ροῦχα, γυρίζει, στὸ σπίτι, βάζει ξανά τὴν πῆττα στὴ θέσῃ τῆς. "Ερχεται σὲ καμμιὰ ὥρα ἡ μάγισσα, βλέπει καὶ τὰ ροῦχα πλυμένα καὶ τὸ σκύλο χορτάτο καὶ τὴν πῆττα ἀκέρια.

— "Ἀχ, λέει τῆς κοπέλλας, ἡ πατέρα μάγο ἔχεις, ἡ μάγισσα μάγισσα ἔχεις, ἡ τοῦ γιου μου τοῦ Ὁρθογκάβαλου, ποὺ νάχῃ τὴν κατάρρα μου, ὁρμήνιες εἶναι.

— Οὔτε πατέρα μάγο ἔχω, οὔτε μάγισσα μάγισσα ἔχω, οὔτε τοῦ γιου σου τοῦ Ὁρθογκάβαλου, ποὺ νάχῃ τὴν εὐχή σου, ὁρμήνιες εἶναι. Τάξερα καὶ τὰκανα.

Τὴν ἄλλη μέρα λέει ἡ μάγισσα τοῦ γιου τῆς:

— Γέ μου, ἐγὼ θέλω νὰ σὲ παντρέψω μὲ τὴν κόρη μιανῆς ἄλλης μάγισσας, ἐσὺ ἔμως θέλεις νὰ πάρῃς τὴν κοπέλλα ποὺ ἔχεις ἐδῶ. "Εγὼ λοιπὸν θὰ φέρω καὶ τὴ νύφη τὴ δικιά μου ἐδῶ καὶ τὸ βράδυ σὺν θὰ κοιμηθοῦνε θὰ βάλω στὴ μύτη τους κερὶ ἀναμμένα. Κι' ὅποια καεὶ καὶ δὲν φωνάξῃ, αὐτὴν θὰ πάρῃς!

Μόλις ἔφυγε ἡ μάγισσα, κινεῖ ὁ Ὁρθογκάβαλος καὶ πάει καὶ βρίσκει τὴν κοπέλλα καὶ τῆς λέει:

— Τὸ καὶ τό: "Ἡ μάγισσα μου ἀπόψε θὰ φέρῃ ἐδῶ κι' ἐκείνη τὴν κοπέλλα ποὺ θέλεις νὰ μοῦ δώσῃ γιὰ γυναίκα. Καὶ τὸ βράδυ, σὺν πέσετε πῶς σὺν ἔρθῃ, θὰ σὰς βάλῃ καὶ τὸν δυὸ κερὶ στὴ μύτη, ἀναμμένα. Κι' ὅποια καεὶ καὶ δὲν φωνάξῃ, μ' αὐτὴ θὰ μὲ παντρέψῃ. Κοίταξε λοιπὸν καλὰ κι' ἂν καῖς νὰ μὴ βγάλῃς τοιμουδιά, γιατί ἄλλοιως θὰ πάρω θέλοντας καὶ μὴ τὴν ἄλλη.

— Κἀψαλο νὰ γίνω δὲν θὰ φωνάξω! λέει ἡ κοπέλλα.

Κατὰ τὸ βράδυ ἔρχεται ἡ μάγισσα μὲ τὴν ἄλλη καὶ τὰ βάζει καὶ τὰ δυὸ κορίτσια νὰ κοιμηθοῦν μαζί. Καὶ σὺν τίς πῆρε ὁ ὕπνος, πιάνει καὶ χώνει μέσ' στὴ μύτη τους ἀπὸ ἓνα κερὶ ἀναμμένο. "Ἡ κόρη τῆς μάγισσας, μόλις ἐνοικσε τὴ ζέστη τῆς φωτιᾶς, στὴ στιγμή ἔβαλε τὴ φωνή, ἡ κοπέλλα ἔμως ἔσο κι' ἂν κἀνκε, οὔτε «ἄχ» δὲν ἔκανε.

Τὴ σήκωσε τότε ἡ μάγισσα ἀπ' τὸ κρεβάτι, τὴν πήρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν πήγε στὸν Ὁρθογκάβαλο. Καὶ καθὼς φίλησε ἡ κοπέλλα τὸν Ὁρθογκάβαλο, ἔπεσε τὸ μαῦρο τὸ πε-

τοῖ ἀπὸ πάνω του κι' ἔγινε ἓνα ὠραῖο παλληκάρι ποὺ ἔλεγε: «Ἄμψε, ἦλε μου, ἦ νὰ λάμψω».

Κι' ἔγιναν γάμοι καὶ χαρὲς καὶ ξεφάντωσες πολλές, καὶ παντρεύτηκε ὁ Ὁρθογκάβαλος τὴν κοπέλλα κι' ἔζησαν κι' αὐτοὶ καλὰ κι' ἐμεῖς καλύτερα.

(Ἀπὸ ἀνέκδοτη λαογραφικὴ συλλογὴ)

Γ. Τ.

ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ

"Εμᾶς δὲ μᾶς χωροῦσε τὸ χωριό. Κι' ἄς ἦταν ὁμορφὸ τόσο, κι' ἄς εἶχε τὸ καλύτερο νερὸ τῆς Χίου καὶ τὸ δροσερώτερο ἀγέρι. Κι' ἄς ἦταν κοντὰ, πολὺ κοντὰ του, τὰ δυὸ μαγευτικὰ δάση: τοῦ "Ἀγ-Γιάννη τοῦ Τρυπατέ, καὶ τοῦ "Ἀγ-Γιάννη τῶν Ρεστών. "Εμεῖς πηγαίναμε συχνὰ στὸ πρῶτο κι' ἀντιπαθούσαμε τὸ δεύτερο ποὺ προτιμοῦσε ὁ πολὺς κόσμος, γιατί ἔπεφτε μέσα σὲ λάκκωμα κι' οἱ ψυχὲς μᾶς πνιγόντανε.

Μᾶς τραβούσανε πιότερο τὰ βουνά. "Ἦταν παράξενο πῶς δὲν ἦταν σὺν ἄλλα. Πάνωθι τους ἦταν σκαρφαλωμένα μικρὰ πευκά. Θάτανε γέρικα βέβαια, μὰ δὲ μεγάλωναν γιατί δὲν εἶχαν βρεῖ μιὰ στάλα χῶμα. Ἀλλὰ μᾶς συγκινοῦσαν, γιατί ἦταν πάντα γερτὰ καὶ τὰ βουνά ἐσκυβαν πάνω τους, θαρρεῖς τ' ἀγκάλιαζαν μὲ τ' ἄορατα χέρια τους, στοργικά, πατρικά.

Πηγαίναμε ἀνάμεσα στὰ πευκά. "Ἦταν κάτι μικρὰ μονοπατάκια γιὰ ἓνα ζῶο μονάχα. Δεξιὰ κι' ἀριστερά, μπροστὰ καὶ πίσω μᾶς πευκά ἀτέλειωτα. Μᾶς καλσώριζαν κι' ἐσκυβαν ἀπαλά γιὰ νὰ μᾶς χαιρετήσουν. Γιατὶ ἐνοιοῦσαν τὴν ἀγάπη ποὺ εἶχαμε σ' αὐτὰ, κι' ἄς μὴν ἐρχόμαστε ὅσο συχνὰ θέλαμε. Τους ἔφτανε ποὺ κάθε χρόνο, ἀφίναμε ὅλες τίς ἀνάπαφές μᾶς τοῦ χωριοῦ, κι' ἐρχόμαστε μ' ἀμέτρητη χαρὰ νὰ πλανηθοῦμε ἀνάμεσά τους καὶ νὰ ρουφήξουμε ἡδονικὰ τ' ἄγνὸ τους μῦρο. Στυλώναμε τὸ βλέμμα πέρα, μακρὰ, κι' ἄγναντεύαμε τὴ θάλασσα χρωματισμένη ἀπὸ τίς ρόδινες ἀνταυγεῖες τοῦ σοῦρουπου καὶ τίς μενεξελιὲς σκιὲς τῶν βουνῶν. Καὶ στὴν ψυχὴ μᾶς ἀπλωνόταν ἡ γλυκύτατη θλίψη, ἡρεμὴ κι' ὠραία σὺν τὸ δειλινό. Κι' ἐρχόνταν οἱ ὕμνηρες μιὰ μιὰ καὶ μᾶς ξυπνοῦσαν χαρὲς ποῦχαν κοιμηθεῖ στὰ βᾶλη τῆς ψυχῆς. "Ὅτε πλάκωνε ἡ νύχτα. Μὰ δὲ μᾶς τρώμαζε. Τόσο γλυκὰ κι' ἡμερὰ ἦταν ὅλα: τὸ δάσος, ὁ ἀέρας, ὁ οὐρανὸς μὲ τ' ἀστέρια τὰ γλυκὰ φωτὰ, κι' ὁ θαμπὸς ὄγκος τοῦ μοναστηριοῦ ποὺ φαίνετο τὴν ὥρα πιά.

"Εχουμε φθάσει στὸ μοναστήρι τοῦ "Ἀγ-Μάρκου. Πεζεύουμε μὲ προσοχὴ μεγάλη στὶς πεζούλες, ποὺ βρίσκονται στὴν ἀκρὴ τῆς αὐλῆς. Ὁ πάτερ-Σάββας ἔρχεται νὰ μᾶς προῦπαντήσῃ. Μᾶς γνωρίζει κι' ἡ μορφὴ του πέρνει μιὰ ἐκφραση λύπης.

— "Ἀχ! "Ἀσχημὴ μέρα διαλέξατε, Δὲ θὰ μπορέσουμε νὰ σὰς περιποιηθοῦμε ὅπως πρέπει.

Καὶ μᾶς ἔξηγε πῶς ἐπειδὴ πηγαίναν ἀκόμα μὲ τὸ παλιὸ ἡμερολόγιο, εἶχαν παραμονὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Καὶ μαζεύθηκε κόσμος πολλὸς γιὰ νὰ παρευρεθῇ στὴν ἀγρυπνιά τῆς νύχτας. "Ὅλα τὰ κελιά εἶναι γεμάτα.

— Μὰ ἐσεῖς εἰσθε ἄνθρωποι δικοί μας. Εὐτυχῶς ἔχουμε φυλάξει τὸ δεσποτικὸ κελὶ γιὰ κανένα ἐπίσημο ξένο. Αὐτὸ θὰ σὰς δώσουμε. "Ελᾶτε ν' ἀσπασθῇτε τὸ χέρι τοῦ Πατρός.

Μᾶς ὁδηγεῖ στὸ κελὶ τοῦ ἡγουμενοῦ. Μιὰ μυρωδιὰ μούχλας καὶ ὑγρασίας μᾶς κτυπᾷ καθὼς μπαίνουμε σκύδοντας ἀπὸ τὴ χαμηλὴ παρτούλα. Στὸν τοῖχο κοντὰ, εἶναι τὸ ἀσκητικὸ κρεβάτι τοῦ πάτερ-Γαβριήλ. Ὁ ἴδιος εἶναι ξαπλωμένος πάνω. Σηκώνεται μὲ κόπο καὶ μᾶς δίνει τὴν εὐχή του. Τὰ λόγια τρεμάμενα βγαίνουν ἀπὸ τὸ στόμα κι' ἡ γενειάδα ἡ κατὰλευκὴ τρέμει.

Καίμενε πάτερ Γαβριήλ! Πρὶν λίγα χρόνια ἦσαν ἀσάλευτος κι' ἀλύγιστος, κι' ἄς εἶχες σωστὰ ὀδόντα χρόνια στὴν πλάτη σου. Μὰ τώρα ἡ ἀρρώστεια σ' ἔκαμε νὰ γέιρῃς σὺν τὸ γέρινο πευκο ποὺ βλέπουμε μπροστὰ μᾶς Γαλήνια κι' ἀγόγγυστα περιμένεις τὸν ὕπνο τὸν αἰώνιο νάρθη νὰ σ' ἀναπάψῃ, κι' ὁραματίζεσαι: σὺν τὸν ἄγγελο Κυρίου ποὺ θάρθῃ νὰ σοῦ πάρῃ τὴν δολοευκὴ ψυχὴ καὶ νὰ σὲ φέρῃ μὲ τὰ φτερά του τὰ αἰθέρια «ἐν τόπῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναπαύσεως, ἐνθα ἀπέδρα πάσα δόνη, λῆψη, πόνος καὶ στεναγμός».

Ἡ κούραση μᾶς ἀναγκάζει νὰ ξαπλώσουμε ὅπως μποροῦμε, στὰ δυὸ μεγάλα κρεβάτια τοῦ κελιοῦ. Κάνει κρύο πολὺ ἐδῶ πάνω, κι' ἄς εἶναι μῆνας Αὐγούστου. Ὁ ἀνεμὸς φυσᾷ μὲ δύναμη καὶ οὐρλιάζει. Τὰ τζάμια κτυποῦν ἀδιάκοπα κι' ἡ κρύα πνοὴ τοῦ ἀέρα, ποὺ μπαίνει ἀπὸ τίς χαραμάδες, μᾶς κάνει νὰ σφιγγόμαστε ἡ μιὰ κοντὰ στὴν ἄλλη. Μὰ ὁ ὕπνος μᾶς κλείνει τὰ κουρασμένα βλέφαρα.

Τὸ ὄνειρό μου ἀλήθευε. Βρίσκομαι στὸ βαπόρι, στὴν καμπίνα μου. Θάναθι δυνατὴ τρικυμία, γιατί νοιώθω τὸ βαπόρι νὰ κουνιέται καὶ τὸ δυνατὸ

ἀνεμὸ ποὺ κάνει τὰ κύματα νὰ ὀρθώνονται καὶ νὰ σπάζουν μὲ δύναμη πάνω στὸ σκάφος. Μιὰ καμπάνα χτυπάει. Νᾶναι μεσημέρι τάχα; Ἀγωνίζομαι νὰ διώξω τὸν ὕπνο καὶ ἀνοίγω μὲ κόπο τὰ βλέφαρα. Στὴν τρεμουλιστὴ λάμψη τοῦ καντηλιοῦ, προσπαθῶ νὰ ἀναγνώρισω ποὺ βρίσκομαι. Δὲν εἶμαι στὴν καμπίνα τοῦ βαποριοῦ κι' οὔτε εἶναι τὰ κύματα ποὺ οὐρλιάζουν μανιασμένα.

Εἶναι ὁ θρήνος τῶν πεύκων ποὺ τὰ κτυπᾷ ὁ ἀνεμὸς, κι' εἶναι τὸ κελὶ τοῦ μοναστηριοῦ. Κι' εἶναι ἡ καμπάνα τοῦ μοναστηριοῦ ποὺ μᾶς καλεῖ στὴν ἐκκλησιά. Τυλιγόμαστε στὰ ἐπανωφόρια καὶ περνοῦμε τρεχάλα τὴν παγωμένη αὐλὴ.

Μὰ ὁ ὕπνος, ἡ κούραση μᾶς ἔχουν ἐξαντλήσει. Δὲν ξέρω ποὺ βρίσκομαι. Ἄν αὐτὲς οἱ σκοτεινὲς μορφὲς εἶναι καλόγεροι. Πιότερο πιστεύω πῶς ἔξακολουθεῖ τὸ ταξίδι μου καὶ πῶς βρίσκομαι στὶς ἀκτὲς τῆς Ἀφρικῆς, ἐκεῖ στὴ Σενεγάλη. Μὰ ὄχι, κἀνὼ λάθος. Βρίσκομαι στὴν Παράδεισο. Μὲ κάνει νὰ τὸ πιστέψω ἡ ἀπόκοσμη λάμψη ποὺ ξεχύνεται ὀλόγυρα, οἱ σεβάσιμες μορφὲς τῶν ἁγίων καὶ τῶν δσίων, καὶ προπάντων αὐτὴ ἡ φωνή... Ἀγγελὸς μονάχα μπορεῖ νὰ τὴν ἔχῃ. Τινάζομαι καὶ ξυπνῶ ἐντελῶς. Ξέρω τώρα ποὺ βρίσκομαι. Μὰ ἡ γοητεία δὲ διαλύεται. Γιατὶ ὁ πάτερ Ἰερόθεος ἐξακολουθεῖ νὰ ψάλλῃ μὲ τὴν ἀγγελικὴ φωνὴ του:

«Ἀπόστολοι ἐκ περάτων, συναθροισθέντες ἐνθάδε...

Κι' ὕστερα:

«Ἐν τῇ γεννήσει τῇ παρθενίαν ἐφύλαξας, ἐν τῇ κοιμήσει...

"Ἀχ! πάτερ-Ιερόθεε! "Ἀς μὴν ἔσβυνε ποτὲ ἡ φωνὴ σου. Ποτὲ δὲν ἀκουσα τόσο γλυκεῖα, τόσο γοητευτικὴ... Τί χάνει ὁ κόσμος ποὺ δὲν τὴν ἀκουσε ποτὲ! Μὰ σὺ φυλάγεις ζηλότυπα τὸ μέγα σου χάρισμα, γιὰ τὸ μοναστήρι ποὺ λάτρεψες, γιὰ τοὺς Ἀδελφούς, γιὰ τὸν Κύριο. "Εμεῖς εἴμαστε οἱ βέβηλοι, ποῦρθαμε ἀπόψε νὰ ταραξοῦμε τὴ γαλήνη σου. Μὰ εἶναι ἀσάλευτη. Εἴτε βρίσκομαστε, εἴτε ὄχι, εἶναι τὸ ἴδιο γιὰ σὰς. "Εσεῖς ψάλλετε ὅπως πάντα, λειτουργεῖτε σὺν πάντα.

Δὲν ὑπάρχει γιὰ σὰς, παρὰ ὁ Θεός!

ΕΛΕΝΗ ΡΕΣ-ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΤΡΙΑ

Στὴ δ. Κ. Π.

Ἀπὸ μικρὸ παιδί εἶχα μανία στὰ γράμματα. Τὰ βιβλία στάθηκαν πάντα ἡ μεγάλη μου ἀγάπη. Μονάκριβο παιδί, καὶ ντελικάτο, μεγαλωμένο ἀνάμεσα σὲ μεγάλους, χωρὶς φίλες καὶ χαρά, μὲ τὰ παιχνίδια ποὺ ποτὲ δὲν ἀγάπησα, κι' ἐλομόναχη, — τὰ βιβλία, ἀπ' τὴν ἡμέρα ποὺ μαθα νὰ διαβάζω, μ' ἔκαναν νὰ ζήσω.

Σχολεῖο δὲ μ' ἄφηναν ποτὲ νὰ πάω. Σπούδασα στὸ σπίτι. Κι' ὅλη ἡ χαρά, ποὺ κλείνει κάθε παιδί στὴν ψυχὴ του, καὶ ποὺ σὲ μένα δὲν εἶχε τρόπο νὰ ἐκδηλωθῇ, γέμισε ἀπ' τὰ γράμματα τὴν ψυχὴ μου.

Ὁ καιρὸς περνοῦσε. Ἡ ὕψις μου

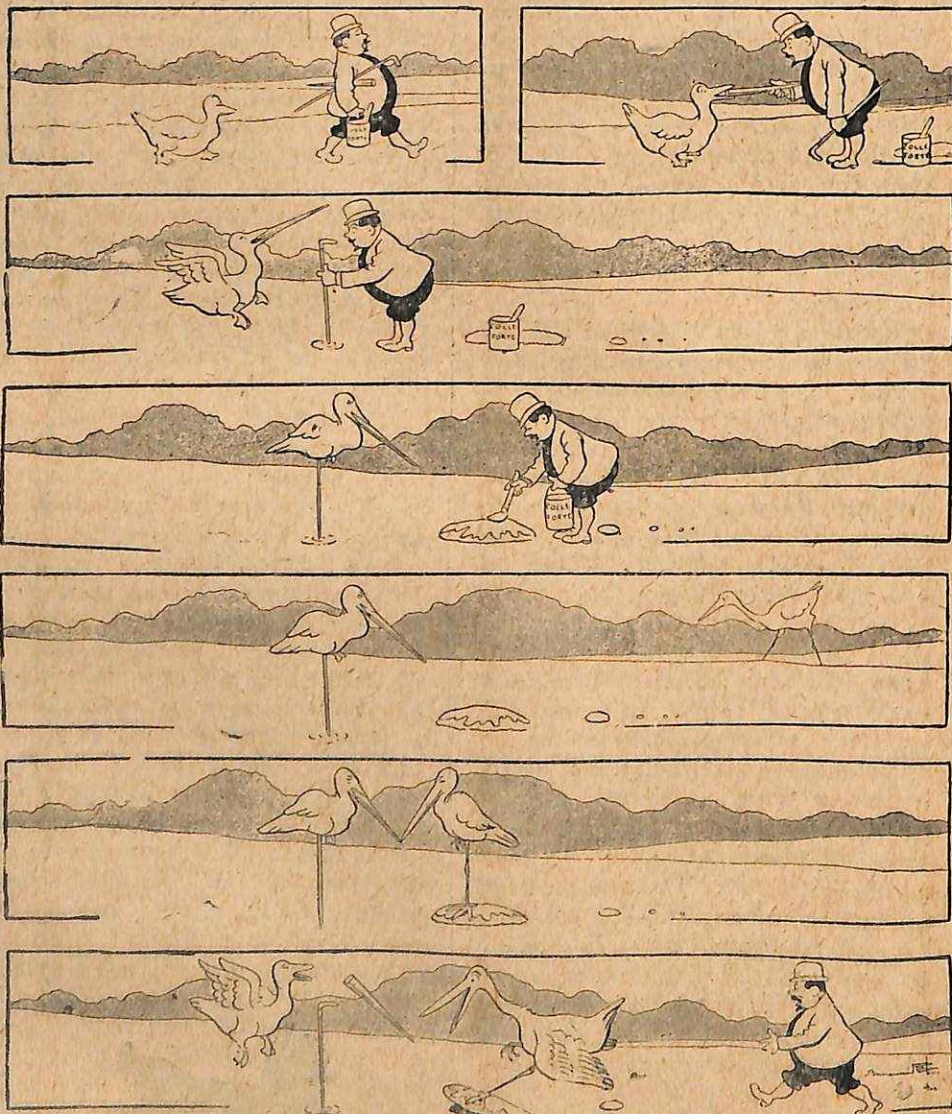
στάθηκε πάντα λεπτή, γι' αὐτό, μ' ὅλο μου τὸ ζῆλο, μόλις κατόρθωνα νὰ φτάνω τὰ συνομήλικά μου παιδιά.

**

Οἱ γνώσεις μου ὅμως πλήθαιναν πάντα, κι' ἂν στὴ Γραμματικὴ καὶ στὸ Συντακτικὸ ἔπρεπε νὰ βάζω ὅλες μου τίς δυνάμεις, ὅσο καιρὸ ἤμουνα καλά, γιὰ νὰ φτάσω τὰλλα παιδιά, οἱ γενικές μου γνώσεις ἦταν πολὺ μεγαλύτερες ἀπ' ὅσες ἔχουν συνήθως τὰ παιδιά στὴν ἡλικία αὐτή. Διάβαζα, μὲ τὴν ἴδια ἀγάπη, τὸ ἴδιο πάθος, ὅ,τι μοῦ ἔπεφτε στὰ χέρια, κι' ἀπ' τὸ «Τέλος τοῦ κόσμου» τοῦ Φλαμπαριὼν πηδοῦσα στὰ «Πλεχτὰ τραγοῦδια» τοῦ Πολέμη.

Ὅλα μ' ἄρεσαν, κι' αὐτὰ ἀκόμη

ΠΟΣ Ο Χ. ΜΑΡΙΟΣ ΠΙΑΝΕΙ ΤΟΥΣ ΕΡΩΔΙΟΥΣ

Στὴν Ἀφρική, ὁ Χ. Μάριος, ἀπεσταλμένος τῆς Ζωολογικῆς Ἐταιρείας τοῦ Λονδίνου, πιάνει ἐρωδιούς γιὰ τοὺς Ζωολογικοὺς Κήπους μὲ τὸ ἀκόλουθο τέχνασμα: Μασκαρεύει τὴν πάπια του σ' ἐρωδιὸ καὶ τὴ στήνει κοντὰ σὲ μιὰ παγίδα. Ὁ ἐρωδιὸς τὴν παίρνει... γι' ἀληθινή, πλησιάζει νὰ τὴν καλημερίσῃ καὶ... τὸ ἀποτέλεσμα τὸ βλέπετε στὶς εἰκόνες.

ποὺ δύσκολα καταλάβαινα, τὰγαποῦσα. Αὐτὰ γέμιζαν τὸ ἄδειο μιᾶς παιδιακτικῆς ψυχῆς ποῦχε τόσο τὴν πληξὴ καὶ τὴ μοναξιά γνωρίσει.

Τὰ δυο-τρία τελευταῖα χρόνια τῶν παιδικῶν μου, ποὺ στάθηκαν καὶ τὰ καλύτερα τῆς ζωῆς μου, ἀποφάσισαν οἱ γονεῖς μου νὰ μοῦ πάρουν μιὰ καθηγήτρια. Ἡ ἀγαθὴ γριούλα ποὺ εἶχα ὡς τότε δασκάλα, δὲν ἦταν γιὰ τίς τελευταῖες τάξεις.

**

Ἔτσι γνώρισα ἕνα πρωτὶ τοῦ Ὀκτώβρη, τὴ σοφὴ κι' ἐμπνευσμένη γυναῖκα, ποὺ στάθηκε, μαζί μὲ τὴν καλὴ μου «Διάπλasi», ἡ αἰτία νὰ νοιώθω τίς πιὸ εὐγενικές χαρές.

Ἦταν καλὴ καὶ μαζί μ' αὐτὸ αὐστηρή, ὅσο ἔπρεπε. Κι' ἐγώ, ποὺ πάντα στάθηκα ἐπιμελής, γ' αὐτὴν ἤθελα νάμαι κάτι πάρα πάνω. Ἦθελα νάμαι ἡ πιὸ καλὴ τῆς μαθήτρια. Δὲν τὸ κατόρθωσα, ἕνα ὅμως εἶμαι βέβαιη πὼς εἶχα καταφέρει: νὰ συμπαθήσῃ κι' αὐτὴ τὸ παιδί ποὺ τὴν ἀγαποῦσε καὶ τὴ σεβόταν τόσο.

Ἦταν δασκάλα μου, μὰ πάνω ἀπ' ὅλα ἦταν φίλη μου.

Τὸ μάθημα τῆς, — ἂν πρέπει νὰ λέγεται καθήκον κάτι ποὺ σοῦ δίνει τόση χαρά — ἦταν οἱ πιὸ ὁμορφες ὥρες τίς ἐδδομάδας μου.

Ὡς ποῦ ἤρθε τὸ κακὸ τέλος: μιὰ ἀρρώστια δική τῆς, μᾶς ἔκοψε στὴ μέση. Οἱ γιατροὶ τῆς εἶπαν νὰ φύγῃ καὶ σὲ λίγο πῆγε στὴν πατρίδα τῆς.

Πρὶν φύγῃ ὅμως, γιὰ νὰ μὴ χάσω τὸ χρόνο, μοῦ σύστησε μιὰ φίλη τῆς. Ἦταν μιὰ λεπτὴ, χλωμὴ κοπέλλα, ὅχι πιὸ μεγάλη ἀπὸ εἰκοσιπέντε χρόνων, μὲ γυαλιά. Καλὴ σὲ βαθμὸ συγκινητικὸ. Εἶχε γνωρίσει ἀπὸ μικρὸ παιδάκι τὴ δυστυχία, κι' ὁ πόνος εἶχε σφραγίσῃ γιὰ πάντα τὸ χλωμό τῆς πρόσωπο.

Πόσες φορές, ὅταν διηγόταν τίς πίκρες τῆς, ἐνοιῶθα τὰ μάτια μου νὰ βουρκώνουν. Τὴ λυπόμουν, ὁ βαθύτερος οἰκτος ἦταν γι' αὐτὴν μέσ' τὴν ψυχὴ μου. Ὅχι ὅμως κι' ἀγάπη, — ἡ ἀγάπη ποὺ θέλά μου εἶχα στὴν καλὴ καὶ σοφὴ μου καθηγήτρια. Καὶ μ' ὅλο ποὺ ἔκανα κάθε τρόπο νὰ τῆς τὸ κρύψω, τὸ καταλάβαινε καὶ πολλὲς φορές μοῦλεγε:

— Δὲ μ' ἀγαπᾶς ἔμένα ὅπως τὴ δνίδα Χ, σ' αὐτὴν εἶναι ὁ νοῦς σου ὅταν σοῦ κάνω μάθημα, — κι' ἦταν τόσο θλιμμένη!

Πονοῦσα, μὲ κάθε τρόπο ἤθελα νὰ τῆς πῶ «ὄχι» ἔστω καὶ φέμματα, πὼς προτιμοῦσα ἀπ' ὅλους αὐτὴν, μὰ δὲ μπορούσα, δὲ μπορούσα...

ΒΑΣΟΥΛΑ Κ. ΜΠΟΥΡΝΙΑ

Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΜΠΕΤΤΥ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ΕΥΔΟΧΙΕ DUPUIS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Οἱ ταξιδιώτες βγήκαν ἀπ' τὸ τραῖνο καὶ πέρασαν μιὰ μεγάλη σκεπαστὴ γέφυρα ποὺ κρεμόταν ὀχι πάνω ἀπ' τὸ ποτάμι, ἀλλὰ πάνω ἀπὸ μιὰ πλατεῖα λεωφόρο γεμάτη κόσμο καὶ κίνηση. Ὑστερα, κατέβηκαν μερικὰ σκαλοπάτια καὶ βρέθηκαν σ' ἕνα δρόμο ὅπου ἡ κίνηση ἦταν τόσο μεγάλη καὶ τὸ πλῆθος τόσο πυκνὸ, ὥστε καὶ μιὰ καρφίτσα ἂν πετοῦσε κανεὶς, δὲν θάπεφτε κάτω στὴ γῆ.

Ὁ κύριος Μόρρις εἶχε πιάσει σφιχτὰ τὸ χέρι τῆς Μπέττυ καὶ χώθηκε μαζί τῆς μέσα στὴ μάζα τοῦ πλήθους.

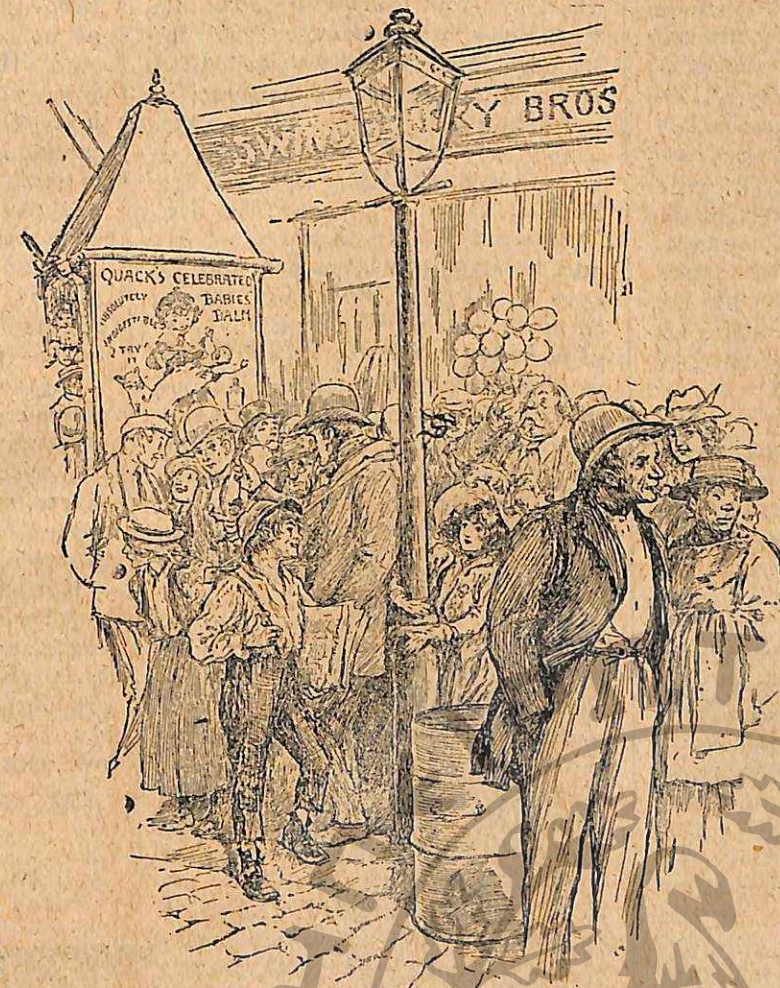
— Κύριε ἐλέησον, ἐλέησον! ἔλεγε ὁ ἀγαθὸς δικηγόρος. Δὲν τὸ φανταζόμουν ποτέ μου πὼς θὰ εἶχε τέτοια πολυκοσμία. Δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ προχωρήσουμε. Ἀδύνατο! Ἐδῶ δὲν πηγαίνει κανεὶς μόνος του, τὸν πηγαίνουν ἄλλοι. Νὰ πάρῃ ἡ εὐχή! Τὸ ξέχασα πὼς σήμερα γίνεται ἡ μεγάλη παρέλαση. Πρέπει νὰ μποῦμε σ' ἕνα τράμ εἰδεμὴ δὲν θὰ μπορέσουμε ποτέ νὰ φτάσουμε.

Τὸ νὰ πάρουν ὅμως τὸ τράμ ἦταν ἕνα πρᾶγμα πιὸ εὐκόλο νὰ τὸ πῇ κανεὶς παρὰ νὰ τὸ κάνῃ. Ὁ κόσμος κρεμότανε σὰν τὰ σταφύλια ἀπὸ τίς πόρτες τῶν τράμ καὶ οὔτε γιὰ ἀστεῖο δὲν μπορούσε κανεὶς νὰ πῇ ὅτι θὰ κατόρθωνε νὰ βρῇ θέση.

Ὁ κύριος Μόρρις θέλησε νὰ συμβουλευθῇ τὸ Ριχάρδο, ποὺ ἐρχότανε ἀπὸ πίσω τους, συνοδεύοντας τὴ μητέρα του καὶ τὴν ἀδελφὴ του, τί ἔπρεπε νὰ κάνουν. Μὲ τὴν κίνηση ὅμως ποὺ ἔκανε γιὰ νὰ στρίψῃ πρὸς τὰ πίσω τὸ κεφάλι του, τὸ χέρι τῆς Μπέττυ γλῦστρησε ἀπὸ τὸ δικό του, καὶ στὴ στιγμὴ τὸ πλῆθος μπήκε ἀνάμεσά τους καὶ τοὺς χώρισε. Τὸ παιδί παρασύρθηκε ἀπὸ τὴν συμπαγὴ μάζα τοῦ πλήθους καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ τὰ πόδια του ἔπαψαν ν' ἀκουμποῦν στὴ γῆ. Ὅταν ἐπιτέλους κατόρθωσε νὰ πατήσῃ καὶ καί-

ταξε γύρω τῆς, εἶδε ὅτι ὁ κύριος Μόρρις εἶχε ἐξαφανισθεῖ.

Παρ' ὅλο τὸν τρόμο ποὺ ἐνοιῶσε, δὲν ἔχασε ὥστόσο τὴν ψυχραιμία τῆς. Τὰ μάτια τῆς ἀντίκρυταν ἐκεῖ κοντὰ ἕνα φανοστάτη. Μόλις ἔφθασε ἐκεῖ, γαντζώθηκε ἀπάνω του, ἀγκαλιάζοντάς τον καὶ μὲ τὰ δυο τῆς χέρια, καὶ ἔμεινε ἀκίνητη σ' αὐτὸ τὸ

«Ε, σὺ, μικρὲ, ξέρεις νὰ μοῦ πῇς ποῦ πέφτει ἡ Πέμτη Λεωφόρος; (Σελ. 235, στ. γ').»

μέρος, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ κύριος Μόρρις θὰ γύριζε πίσω καὶ θὰ τὴν ἔβρισκε. Ἀδίκῃ ὅμως περίμενε. Τὰ χέρια τῆς μοῦδιασαν ἀπ' τὴν ἀκίνησία. Τὸ πλῆθος γινόταν ὅλο καὶ πυκνότερο γύρω τῆς καὶ ὁ κύριος Μόρρις δὲν φανεωνόταν.

Τότε ἡ Μπέττυ ἄρχισε νὰ σκέπτεται τί ἔπρεπε νὰ κάνῃ. Τὸ ἤξερε πὼς βρισκόταν χαμένη μέσα στὴν ἀπέραντη Νέα Ὑόρκη, μιὰ πόλη ποὺ τῆς ἦταν ὁλότελα ἀγνωστή. Μ' αὐτὴ ἡ σκέψη δὲν τὴν στενοχωροῦσε καὶ τόσο πολὺ. Εἶχε χαθεῖ, καὶ τί μ' αὐ-

τό; Στὸ τέλος θάβρισκε τὸ δρόμο τῆς!

Θυμὸνταν πὼς ἦταν ἀποφασισμένοι, σὲ ὅλο τὸ διάστημα ποὺ θὰ ἔμεναν στὴ Νέα Ὑόρκη, νὰ καταλύσουν σ' ἕνα ξενοδοχεῖο τῆς Πέμτης Λεωφόρου, ὅπου μάλιστα εἶχαν τηλεγραφῆσει νὰ τοὺς κρατήσουν καὶ δωμάτια. Μ' ὅλο ποὺ δὲν εἶχε οὔτε τὴν ἐλαχίστην ἰδέα κατὰ ποῦ ἔπεφτε αὐτὴ ἡ Πέμτη Λεωφόρος, ἤξερε ὥστόσο πολὺ καλά ὅτι στὸ τέλος θὰ τὴν ἔβρισκε. Φθάνει νὰ ἔβρισκε κάποιον νὰ τὴν ὁδηγήσῃ.

Παῖδν νὰ ρωτήσῃ ὅμως; Κοίταξε τοὺς διαδότες ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ μπροστά τῆς, χωρὶς ν' ἀποφασίσῃ νὰ μιλήσῃ σὲ κανέναν. Ὅλοι τοὺς φαίνονταν τόσο βιαστικοί, τόσο ἀπασχολημένοι. Ποῖς θὰ πρόσεχε τώρα στὰ λόγια τῆς; Νᾶχε τοῦλάχιστο τίποτα χρήματα ἐπάνω τῆς. Ἀλλὰ ὁ κύριος Μόρρις τῆς εἶχε πάρει τὸ τσαντάκι τῆς, ἀπὸ φόβο μὴν τῆς τὸ κλέψουν μέσα στὴν πολυκοσμία, καὶ τώρα βρισκόταν δίχως μιὰ δεκάρα, δίχως ἕνα σέντερ, ὅπως λὲν ἐκεῖ.

Στὸ τέλος ἀποφάσισε νὰ ζητήσῃ τὴ συνδρομὴ ἑνὸς μικροῦ ἐφημεριδοπώλῃ ποὺ διαλαλοῦσε τίς ἐφημερίδες του δυὸ βήματα παρακάτω. Δίχως ἄλλο, ἡ ἀνάμνηση τοῦ φίλου τῆς τοῦ Τζᾶκ τὴν ἔκανε νὰ προτιμήσῃ τὴ δική του τὴ βοήθεια.

— Ε, ψιτ, μικρὲ, ἐφώναξε μ' ἕνα τόνο ποὺ ταίριαζε περισσότερο στὴν ὀπηρατριούλα τῆς κυρίας Τοῦκερ, παρὰ στὴν κηδεμονευομένη τοῦ κυρίου Ριχάρδου Βᾶν Κούρτ, ἔ, σὺ, ἐκεῖ πέρα, ξέρεις νὰ μοῦ πῇς, ποῦ πέφτει ἡ Πέμτη Λεωφόρος;

Τὰ χαμῖνια τῆς Νέας Ὑόρκης δὲν τὰ χάνουν καὶ τόσο εὐκόλα. Μὰ ὁ μικρὸς αὐτός, ἀκούγοντας ἕνα κοριτσάκι πλουσιοντυμένο, νὰ τοῦ μιλάει μὲ τὸ ἴδιο λεκτικὸ ποὺ μεταχειρίζονταν τὰ παιδιὰ τοῦ δρόμου, ἐνοιῶσε κάποια ἐκπληξή. Ὡστόσο ὁ ἐφημεριδοπώλης δὲν τὸλμήσῃ ν' ἀπαντήσῃ στὴ Μπέττυ μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, καὶ τῆς εἶπε εὐγενικά, ὅπως θὰ μιλοῦσε σὲ μιὰ κυρία:

— Πάρτε την Έκτη Λεωφόρο και την Εικοστή Τρίτη οδό.

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Αγαπητοί μου,

Οι μεγαλοδομαδιότητες εφημερίδες είναι γεμάτες ρεκλάμες. Πλησιάζει το Πάσχα και, φυσικά, οι έμποροι διαφημίζουν τα γιορτινά τους είδη. Από τη βαφή των αυγών ως τα τσουρέκια, κι από τα Άγια Πάθη — το βιβλιάρκι που περιέχει όσα Τροπάρια κι Εθαγγέλια λένε στην εκκλησία — ως τα κεριά της Ανάστασης. Άλλ' ανάμεσα σ' αυτές τις ρεκλάμες, οι μεγαλύτερες, οι πομπωδέστερες, είναι των Κινηματοθεάτρων. Γιατί σε όλα σχεδόν, τη Μεγάλη Έβδομάδα, προβάλλονται ταινίες κολλοσοί, που παρουσιάζουν τη ζωή και το θάνατο του Χριστού.

Είναι σά μιὰ αναβίωση των «Μυστηρίων» των θρησκευτικών παραστάσεων που έκαναν το μεσαιώνα, όχι βέβαια σ'έν κινηματογράφο, αλλά στο θέατρο τὸ πραγματικό. Οἱ συγγραφείς, οἱ ποιηταί, έπαιρναν διάφορα θέματα από την Άγια Γραφή κι από τα Συναξάρια τὰ διασκεύαζαν σὲ σκηνικά έργα, ιερὰ δράματα, και τὰ έδιναν στους εἰδικούς ήθοποιούς που μπορούσαν νὰ τὰ παίξουν. Ένα τέτοιο «Μυστήριο» είναι και ή «Θυσία τοῦ Αδραμ» που παίχτηκε τελευταία στο Έθνικὸ Θέατρο, ιερὸ δρᾶμα γραμμένο σὲ στίχους και σὲ δημοτικὴ γλώσσα τὸν 15' αἰώνα. Τὰ Πάθη τοῦ Χριστοῦ ὅμως ήταν τὸ συνήθεστο θέμα. Παίζονταν σὲ διάφορες εὐρωπαϊκὲς πόλεις κι' ἀφοῦ ἀκόμα τᾶλλα μεσαιωνικά «Μυστήρια» είχαν ξεχαστεῖ. Κι' ή περιφημότερη παράσταση γινόταν, κάθε πέντε χρόνια νομίζω, σ' ένα γερμανικὸ χωριό, τὸ ξακουστὸ Όμπεραμεργκάου, ὅπου μαζευόνταν ἀπ' ὅλη τὴ Γερμανία, μὰ κι' ἀπ' ὅλο τὸν κόσμο, — κι' ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ ἀκόμα — γιὰ νὰ βλέπουν τοὺς χωριᾶτες ἐκείνους ήθοποιούς που γυμνάζονταν και καλλιεργούνταν χρόνια γιὰ νὰ παίξουν τὸ Χριστό, τὴν Παναγία, τὴ Μαρία Μαγδαληνή, τὸν Ἰούδα τὸν Ἰσκαριώτη και τᾶλλα πρόσωπα τοῦ ἱεροῦ δράματος. Λένε μάλιστα γιὰ τὸν ήθοποιὸ που έπαιζε τὸ Χριστό, πὼς τὸν διάλεγαν, τὸν προέριζαν, τὸν ἀνέτρεφαν γι' αὐτὸ τὸ ρόλο ἀπὸ μικρὸ παιδί! Οἱ παραστάσεις αὐτὲς τοῦ

Όμπεραμεργκάου κόπηκαν τὸν καιρὸ τοῦ πολέμου, μὰ τελευταία ξαναρχισαν.

Δὲν ἔχουν ὅμως τὴν πρώτη τους αἴγλη. Τὲς ξεπέρασε ὁ Κινηματογράφος μὲ τὰ τεράστια μέσα που διαθέτει. Που νὰ ἰδῇ κανεὶς στὸ Όμπεραμεργκάου, τι βλέπει σὲ μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὲς ταινίες — «Ὁ Βασιλεὺς τῶν Βασιλέων» π. χ.: — ἔπου ὁ Χριστὸς παρακολουθεῖται ἀπὸ τὴ Γέννησή του, ὡς τὴ Σταύρωση κι' ὡς τὴν Ἀνάσταση, μὲ τὰ κυριώτερα ἐπεισόδια τῆς ζωῆς του! Τώρα μάλιστα που τὲς κάνουν και «ήχητικὲς» και «ὁμιλοῦσες», σύγκριση δὲν χωρεῖ. Είναι οἱ πιὸ πλούσιες, οἱ πιὸ μεγάλες, οἱ πιὸ θεαματικὲς ταινίες. Κι' ή κατασκευή τους κοστίζει ἑκατοντάδες ἑκατομμύρια. Βγάζουν ὅμως τὰ ἔξοδά τους. Γιατί ὅπως κι' ἔδω στὴν Ἀθήνα, σ' ὅλο τὸν Χριστιανικὸ κόσμο, τὰ κινηματοθέατρα πὸν προβάλλουν τὴ Μεγάλη Έβδομάδα τέτοιες ἐπικαιρὲς ταινίες, είναι γεμάτα νύχτα μὲρα ἀσφυκτικά. Ποιὸς δὲν ἐνδιαφέρεται, βλέπετε, γιὰ τὴ ζωὴ και τὰ Πάθη τοῦ Χριστοῦ; Ποιὸς δὲ θέλει νὰ τὰ ἰδῇ, ζωντανεμένα, ὅσα ἔχει διαθέσει στὸ Εῤαγγέλιο, ὅσα ἔχει ἀκούσει στὴν Ἐκκλησία; Τὸ «Δράμα τοῦ Θεανθρώπου» συγκίνησε και συγκινεῖ πάντα τὴν ἀνθρωπότητα ὅσο ἄλλο κανένα!

Και δὲν είναι μόνο ή ἱστορία τοῦ Χριστοῦ που ἐνδιαφέρει. Είναι κι' ὁ λόγος του, τὸ κήρυγμά του. Ὁ κόσμος δὲ θέλει νὰ ἰδῇ μόνο τὴ Σταύρωση, θέλει νὰκούσῃ και τὴ διδασκαλία πάνω στὸ ὅρος τῶν Ἑλαίων. Είναι πολὺ διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ διάβασμα τοῦ Εῤαγγελίου, νὰ βλέπῃ κανεὶς τὸν ἴδιο τὸ Χριστό — κι' οἱ ήθοποιοὶ που τὸν παίξουν ἔχουν τόσο τὴν ἰδανικὴ του μορφή, ὅπως τὴ φανταζόμαστε! — και νὰ τὸν ἀκούῃ νὰ κηρύττῃ μὲ τὴ γλυκεῖα του φωνή: «Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται... Μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν»... Και στὴν ἐποχὴ μας, τὰ θεῖα αὐτὰ λόγια μπαίνουν βαθύτερα στὲς καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ ἄλλοτε. Είναι, ἀλήθεια, πολὺ ἀξιοσυνμείωτη, πολὺ χαρακτηριστικὴ, ή μεταστροφή αὐτὴ που παρατηρήθηκε τελευταία σ' ὅλη τὴν πολιτισμένη ἀνθρωπότητα. Ὁ μεγάλος πόλεμος ἔφερε τὸ παράξενο αὐτὸ ἀποτέλεσμα. Ἀπὸ τὸν ὀλισμὸ, οἱ ἀνθρώποι γύρισαν στὴ μυστικοπάθεια, στὴ θρησκεία. Θέλουν νὰκολουθοῦν κάτι ἀνώτερο, ὀψηλότερο, πνευματικώτερο, ἀπὸ τὰ παραγγέλματα αὐτὰ τοῦ ἐγωῖσμοῦ. Κι' ἀπόδειξη,

ὅτι τὰ τελευταία, τὰ μεταπολεμικὰ χρόνια, τὸ Εῤαγγέλιο και τᾶλλα θρησκευτικὰ βιβλία κυκλοφοροῦν σ' ἑκατομμύρια ἀντίτυπα — ἔχουν μιὰ διάδοση που δὲν τὴν είχαν παρὰ μόνο στὰ παλιὰ χρόνια, και μάλιστα μεγαλύτερη, γιατί σήμερα ὁ κόσμος διαβάσει περισσότερο.

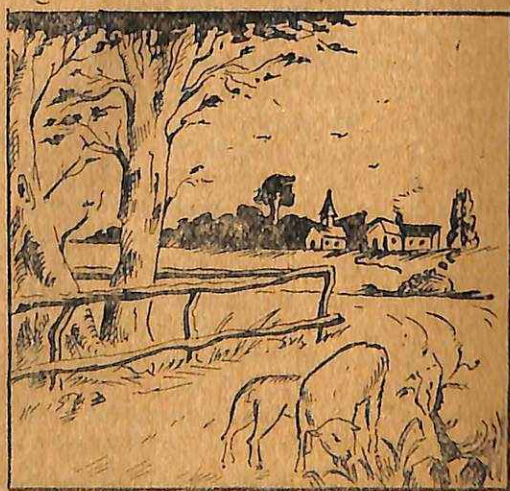
Μὴν ἀκούτε λοιπὸν πὼς ή ἐποχὴ μας είναι ὀλιστική, πὼς οἱ ἀνθρώποι ἄφησαν τὴν πίστη, τὴ θρησκεία, και δὲν κοιτάζουν παρὰ πὼς νὰ πλουτοῦν μὲ κάθε θεμιτὸ και ἀθέμιτο μέσο, γιὰ νὰ ζοῦν μ' εὐμάρεια και μὲ πολυτέλεια, χωρὶς ἀνώτερο ἰδανικό. Ἡ στατιστικὴ, οἱ ἀριθμοί, «δείχνουν τὸ ἐναντίο. Τὴ στιγμὴ που τὸ Εῤαγγέλιο και τᾶλλα βιβλία που γράφονται κατὰ τὸ πνεῦμα του, είναι σήμερα τὸ πιὸ ἀγαπημένο ἀνᾶγνωσμα τῶν ἀνθρώπων — τὴ στιγμὴ ἀκόμα που οἱ Κινηματογράφοι γεμίζουν πιὸ ἀσφυκτικά ὅταν προβάλλουν τὴ Ζωὴ τοῦ Χριστοῦ παρὰ οἷα δὴποτε ἄλλη πλούσια, θεαματικὴ ταινία — πρέπει νὰ συμπεράνουμε πὼς ή μεταστροφή που εἴπαμε, είναι πραγματικὴ. Κι' αὐτὴ θὰ σώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα, που ὁ ἐγωῖσμός της, ή ὀλοφροσύνη της, ή κακία της, ἀνθέλετε, τὴν ἔριξε στὸ φοβερὸ ἐκεῖνο πόλεμο, που λίγο ἔλειψε νὰ τὴν καταστρέψῃ.

Και νὰ πὼς ὁ Θεάνθρωπος Σωτήρας σώζει ἀκόμα μιὰ φορὰ τὸν κόσμο, που τόσο τὸν ἀγάπησε. Είναι ὥρα νὰ τὸ συλλογισθῶμετε, ἐνῷ οἱ χαρμόσυνοι καμπάνες ἀναγγέλλουν τὴν ἐνδοξὴ του Ἀνάσταση! Χριστὸς ἀνέστη!

Σὺς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝ

Βλέπετε πουνενά τὸ ὥραιο παιδί που βόσκει τὰ πρόβατα;

Μαγνήτης

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Σ' ΕΝΑ ΑΓΓΕΛΟΥΔΙ

Πετάξες, φτερούγισες,
νειόβγαλο πουλί
Μ' ένα γλυκανάσσμα
κάποια χρυσάφι.

Κόσμος χρυσοφώτιστος
λουλουδοσπαρμένους
Άλαφροπετάγοντας,
είδες μαγεμένους.

Φάτιζαν τὴ στράτα σου,
τὰ λαμπρά τ' ἀστέρια,
Άγγελοι σ' ὁδηγᾶν,
οὐράνια περιστέρια.

Και παιχνιδιζες τρελλά,
καὶ χαμογελοῦσες
Ὁνειρο ἀπόκομο,
νόμιζες πὼς ζοῦσες...

Λαμπρὸ φῶς σὲ πλάνεψε
μᾶς καινούργιας μέρας
Τί κι' ἀν' ῥάγισε ή καρδιά
μᾶς φτωχῆς μητέρας;

Ραγισμένη Δύρα

ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Ακούστε πὼς γιορτάζεται ή Ἀνάσταση στὴ δική μας ἐκκλησία:

Έχουμε ἐνορία στὴν Παντάνασσα. Τὸ Μεγάλο Σάββατο ἔχει γιὰ ὅλους μας μεγάλη σπουδαιότητα — ἀφοῦ αὐτὴ τὴ μέρα γιορτάζουμε ὅλοι οἱ Χριστιανοί, τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ μας — γι' αὐτὸ ὅλοι περιμένουμε μὲ ἀνυπομονησία τὴν ὥρα τῆς λειτουργίας.

Ἡ Παντάνασσα ἀπὸ τὴν πρόσοψή της ἔχει μιὰ πλατειούλα, στὴν ὁποία ἀπὸ τ' ἀπόγευμα ὁ εὐταξίας μὲ τὰ παιδιά, στήνουν μιὰ ἐξέδρα και τὴν στολίζουν μὲ πολλὰ στεφάνια και λουλούδια. Ἐκεῖ, πρὶν ἀπὸ τὲς 12 ἀνεβαίνουν οἱ παπάδες, ὁ διάκος, οἱ ψάλτες και οἱ ἐπιτροποὶ, και ὁ πρεσβύτερος παπὰς διαβάσει τὸ Εῤαγγέλιο τῆς Ἀναστάσεως. Πλημύρῃ κόσμου γεμίζει τὴν πλατεία και μὲ τὸ κεφὶ στὸ χέρι, παρακολουθεῖ μὲ τέτοια κατανύξη, τὸ πὼς ή Μαρία ή Μαγδαληνὴ κι' ή ἄλλη Μαρία ἔβγαθον ἀπὸ τὸν Ἀγγελο, ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν είναι πλέον μὲ τοὺς νεκρούς, ἀλλ' ἔχει κιόλας ἀνταμώσει τὸν Πατέρα του τὸν ἐπουράνιο που τίποτα δὲν ταράζει τὴ σιγαλιά τῆς νύχτας.

Μαζὶ μὲ τὲς δώδεκα ἀκούγεται τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη...», ἐνῷ οἱ καμπάνες ἀπ' τὴν μιὰ μεριά κι' οἱ ῥοιόκτες ἀπ' τὴν ἄλλη, χαλάνε τὸν κόσμο μὲ τὸ θόρυβό τους, τὸ μόνο που μᾶς ἐνθουσιάζει. Τὰ βεγγαλικά και τὰ φώσφορα μὲ τὲς πολύχρωμες λάμψεις τους, κάνουν τὸ θέαμα πραγματικὰ φαντασμαγορικὸ.

Σ' ὅλων τὰ πρόσωπα λαμποκοπᾷ ή χαρά. Είναι ἀπὸ τὲς στιγμὲς ἐκεῖνες που και τὴν πιὸ σκληρὴ καρδιά μαλακώνει ή χάρις τοῦ Θεοῦ κι' ἀνατέλλει στὰ μάτια μας ή αὐγὴ τῆς ἀγάπης και τῆς καλοσύνης.

Μὲ σεβασμὸ παραμερίζουμε γιὰ νὰ περάσῃ ή εἰκόνα που παριστάνει τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ μας, στημένη σ' ἕνα πανύψηλο κοντάρι και στολι-

σμένη μ' ἕνα λουλουδιό στεφάνι, ἐνῷ ἀπὸ πίσω οἱ γλυκοφώνοι ψάλλτες ὕμνοῦν και δοξολογοῦν τὸν Ὑψιστο, που γιὰ χάρι μας ἔστειλε τὸ γιό του τὸν προσφιλεῖ νὰ σταυρωθῇ. Πόση εὐγνωμοσύνη πρέπει νὰ κλείνῃ ή ψυχὴ μας γι' αὐτὸν τὸν πολυεύσπλαχνο Πατέρα!...

Πίσω ἀπ' τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἔρχονται οἱ παπάδες και πολὺς κόσμος γιὰ νὰ μποῦν στὴν ἐκκλησιά ν' ἀκούσουν τὴ Θεῖα Λειτουργία μὲ τὰ χαριόδυνα τροπάρια:

Ύστερα στὸ τραπέζι, ἐγὼ σὰ μικρότερη λέω τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν...» κι' ἀρχίζει τὸ καταχέρισμα τῆς πατροπαράδοτης μαγερίτσας.

(Πάτριαι) Ἐλπίζουσα Ἑλλάς

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗ ΛΕΥΚΑΔΑ

Β'.

Κατὰ τὸ ἀπόγευμα λοιπὸν ξεκινήσαμε ἀφοῦ χαιρετήσαμε τοὺς καλοὺς Εὐγρηγοῦτες.

Ὁ δρόμος τώρα ἦταν ἀνώμαλος, ἀνηφορικὸς και γιεμάτος πέτρες που ἔκανε ἀργὸ τὸ περπάτημα τῶν ζώων. Ἀπ' τὴν μιὰ μεριά και τὴν ἄλλη θεώρατοι βράχοι στακτόχορμοι, γκρεμισμένοι τὰ παλιὰ χρόνια, ἴσως ἀπὸ σεισμούς, σοῦ ἔδιναν τὴν ἐντύπωση φαντασμάτων μ' ἀπροσδιόριστα σχήματα. Τὸ φεγγάρι δλόγιμο γλύκαινε κόπως μὲ τὲς χρυσὲς του ἀχτίδες τὸν ἄγριο αὐτὸ τόπο και τ' ἀστέρια στολίζαν τὸν οὐρανὸ σὰν ἄδμαντοποικίλου κόσμημα.

Αφοῦ περπατήσαμε καμμιὰ ὥρα, φθάσαμε στὴν καλύβα. Μᾶς περιμένανε ἀνυπόμονα. Μόλις μᾶς εἶδε ή κουμπάρα, ἔρρεξε κι' ἄρχισε νὰ μᾶς καταφιλεῖ. Τὸ ἴδιο και τὰ δύο τῆς κορίτσια Ἀφῆσαμε τὰ πράγματα και τὰ ζῶα στὲς φροντίδες τοῦ παραγιοῦ και μεις μπήκαμε στὴν καλύβα. Τὸ τραπέζι ἦταν ἑτοιμο. Ψάρι βραστό, φακὴ τοῦ τόπου και σταρένιο ἔσποδ ψωμί. Αφοῦ φάγαμε μὲ μεγάλη ὁρεξή, πέσαμε νὰ κοιμηθοῦμε γιατί εἴμαστε κουρασμένοι ἀπ' τὸ ταξίδι. Ἐγὼ γλυκοκοιμήθηκα ἀμέσως μὲ τὸ νοῦ μου στὸ σπῖτι μου.

Μὲ τὸ πρῶτο ἀλχημα τοῦ πετεινοῦ ξύπνησα. Ντύθηκα και βγήκα ἔξω. Μόλις ξημέρωσε. Τὰ βουνὰ και τὴ θάλασσα τὰ σκέπαζε ἀκόμη ὁ πέπλος τῆς νύχτας. Σιγὰ-σιγὰ ἄρχισε ν' ἀχνороδιζῇ. Τὰ τελευταία ἀστέρια ἔσβυσαν κι' ή χρυσάφι πρόβαλε ντυμένη τὸ πιὸ ντελικάτο τῆς φόρεμα. Παντοῦ πάνω στὰ δέντρα, στοὺς ἄγριους θάμνους και στὲς ράχες τῶν βουνῶν φεγγαβολοῦσαν κάτι τριανταφυλλένια πέταλα, λὲς κι' ἡ Ἀυγὴ ῥόδιζε τὲς πρωινὲς δροσοσταλίδες.

Μαγεμένη κοιτάζα ἀχόρταγα τὴ φύση που ξυπνοῦσε ἕνα γαδελὶ κελαηδοῦσε χαρούμενο στὸ κλαδί μιᾶς ἀγριλιάς. Οἱ κόττες και τὰ κοττοπούλα τιτιβίζουν κι' ὁ Πιστός, ἕνα γέικο σκυλί, ἤρθε και ἔαπλώθηκε τεμπέλικα στὰ πόδια μου.

Τὸ βουνό, ὅπου ἦταν χτισμένη ή καλύβα, ἔπαινε οτὴ θάλασσα σὰν ἀρωτήρι. Μοῦ φαινόταν ὅτι ἀκούα τὴ μουσικὴ τοῦ κύματος σὰν ἔσπαζε στὰ μαντισμένα πόδια του. Ἀριστερὰ στὸ βου-

νό, — λὲς κι' ή φύση μὲ δυὸ κάθετες ἀπότομες τοιὲς ἀφαίρεσε ἕνα κοιμάτι — σχηματιζόταν ἕνα πελώριο τρίγωνο, που ή βάση του ἔβλεπε πρὸς τὴ θάλασσα. Στὰ παράλια ἦταν χτισμένο ἕνα φτωχὸ χωριουδάκι ψαράδων μὲ καμμιὰ δεκαριά σπίτια και μὲ πέντ' ἔξη καίκια ἀραγμένα τὴν ὥρα αὐτὴ στ' ἄ, πάνεμο λιμανάκι του. Σ' ὅλο τὸ τρίγωνο κάτω και στὲς κάθετες τοιὲς ἦταν ἐλαιῶνες, που μαζὶ μὲ τὰ θαλασσινὰ προϊόντα είναι οἱ μόνοι πόροι ζωῆς γιὰ τοὺς φτωχοὺς αὐτοὺς ψαράδες. Φύση γιομάτη ἀγριότητα και γοητεία ἀσυνήθιστη!

Δεξιὰ, στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντα, ξεχωρίζουμε σὰν θαμπὸ ὄνειρο, ἀπ' τὴν μιὰ μεριά ή Κεφαλονία κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη ή Ζάκυνθος. Μπροστὰ μου ή θάλασσα ἀτέρμονη, γαλανή, ὀλοκάθαρη. Γυρίζοντας, τὸ μάτι μου ἀγκιάσσε μέρους ἀπ' τὴν ἀγαπημένη μου Λευκάδα. Χωρὶ μακριά, ψηλὲς κορφὲς βουνῶν χιονισμένες, πρᾶσινα κοιμάτια και βράχους γυμνοῦς.

Και μέσα σ' αὐτὴ τὴν γοητεία ἔζησα δώδεκα μέρες ἀλησμόνητες. Ὁ κουμπάρος, παλιὸς καπετάνιος πουχε γυρίσει ὅλη τὴν Στεριά, τὸ Ἴονιο και τὴν ἀπάνω Πελοπόννησο, εἶχε πάντα νὰ μᾶς διηγῇτὰ εὐχάριστες ἱστορίες. Τὴ μέρα τὴν περνούσαμε σὲ περιπάτους και τὸ βράδυ μέναμε μετὰ τὸ δείπνο δυὸ-τρεις ὥρες τραγουδώντας ή ἀκούοντας μ' ἀτελείωτο ἐνδιαφέρον τὲς ἱστορίες τοῦ καπετάνιου.

Ἦρθε ὁμως ὁ καιρὸς νὰ φύγουμε. Καὶ τότε μὲ βαρειά καρδιά ξανακάναμε τὸν ἴδιο δρόμο, χαιρετήσαμε τοὺς κουμπάρους και τοὺς ἄλλους χωριανούς, κατεβήκαμε στὴ Βασιλικὴ και μὲ τὸ ἴδιο βαπόρι γυρίσαμε στὴν Ἀθήνα.

Φρανοῖνα

ΤΟ ΑΝΕΛΠΙΣΤΟ

Αραγε νᾶναι ἀλήθεια; Ναὶ ἂν και χθὲς ἀποκαιρηθῆκαμε... δὲ θέλω, δὲ μπορὼ νὰ τὸ πιστέψω... πὼς θάφρευγε σ' ἄλλη χώρα ή ἀγαπημένη μου Νίτσα.

Ἡ θάλασσα λυσσομανεῖ τρικυμισμένη, θεοιὰ — τὰ κύματα — ἔχουν σηκωθεί και περιμένουν λεία, γιὰ νὰ πᾶσουν τὴν πεῖνα τους, τὴν ὁρμή τους.

Τὸ βαπόρι, που ἦταν γιὰ νάρθη ὡς τὲς ὀκτὼ τὸ βράδυ, οὔτε και φάνηκε. Στὲς δέκα, ή καρδιά μου σὰν ν' ἀναπαύθηκε, και κοιμήθηκα σιγοτραγουδώντας ἀπὸ χαρὰ. Ὡ, θὰ μείνουν ἄλλη μιὰ ἑβδομάδα, ὡς τὴν ἄλλη ἴσως...

Τὸ πρωτὶ, δὲν πρόφασα ν' ἀνοίξω τὰ μάτια μου, ὅταν ἀκούσα ἔξωφρα τὴ διαπεραστικὴ σειρῆνα τοῦ πλοίου. Ἡ καρδιά μου πάγωσε, πληγώνοντας σπάση ἀπὸ τοὺς κτύπους, γιατί σίγουρα ή Νίτσα θάφρευγε. Ἡ τρικυμία κόπασε.

Τὸ πρωτὶ, φεύγοντας γιὰ τὸ μάθημα, νὰ! φθάνω μπροστὰ στὸ σπῖτι της, που κάθε πρωτὶ χτυποῦσα γιὰ νὰ πᾶμε μαζὶ στὸ σχολεῖο. Μέσα μου ὑπάρχει ἀκόμη, μιὰ κρυφὴ, μιὰ ἀνείπωτὴ ἐλπίδα και ἄδικα προσπαθῶ νὰ πείσω τὸ νοῦ μου, πὼς ἔφυγε στ' ἀλήθεια, πὼς δὲ θὰ τὴν ξαναδῶ...

Κοιτάζω τὸ ρολοῖ μου, ὦ, είναι πολὺ ἀργά, ὅπῃ κι' εἰκοσιπέντε και τὸ σχολεῖο είναι ἀκόμα μακριά. Γι' αὐτὸ κι' ἀποφασίζω νὰ ἐξακολουθῶ τὸ δρόμο, χωρὶς νὰ ἰδῶ ἂν ἔφυγε ή ὄχι

ή φιλενάδα μου. Ήφθασα τέλος στο σχολείο, κι' οι συμμαθητοί μου έχονταν να με παρηγορήσουν, ως πούμε, για το φευγικό της φιλενάδας, λέγοντάς μου: «Ότι μπορούσα να την ξαναδώ σε λίγο καιρό κτλ.»

Η λύπη μου, σιγά-σιγά, με τις παρηγορίες των συμμαθητριών μου, ησύχασε κάπως, κι' η ελπίδα από την καρδιά μου δεν ξεριζώθηκε.

Τό μεσημέρι, μόλις σχόλασα, έτρεξα άκράτητη σπίτι της.

Φαντασθήτε τώρα τη χαρά μου, όταν είδα την καλή μου φιλενάδα στο παράθυρο. Έτρεξα μέσα, κέτασα τη σάκα μου στο ντιβανί κι' έπεσα στην άγκαλιά της σά να είχα στ' αλήθεια να τη δω χρόνια. Κι' η χαρά μου έγινε ακόμη μεγαλύτερη, όταν φιλώντας με μου είπε, ότι θάμεναν ακόμη ξη μήνες εδώ!

Ροδαυγή

✱

ΣΚΕΨΕΙΣ

Φιλοδοξία είναι το μεγάλο μονοπάτι της ζωής που διευθύνεται στ' άστρα. Είναι φωτισμένο με τις αχτίδες της ελπίδας που ξεπηδούν απ' την καρδιά τ' ανθρώπου και στρωμένο με τις σταγόνες του ιδρώτα πεομένες απ' το μέτωπό του.

✱

Χαμογελάστε στο πρόσωπο του κόσμου κι' ένα χαμόγελο στρέφεται πίσω. Υπηρετείστε τους άλλους και μια καλή υπηρεσία θα στραφεί σέ σας. Δείξετε πνεύμα φιλοβοήθειας και σίγουρα αυτό το πνεύμα θα στείλει βοήθεια σέ σας. Σκεφτήτε καλές σκέψεις κι' ίδιες καλές σκέψεις θάνα για σας. Ό κόσμος είναι ένας μεγάλος καθρέφτης κι' αντανακλά τις σκέψεις, τις πράξεις και τις φιλοδοξίες του καθενός. Μην αφήνετε κανένα να συννεριάζει τ' όραμά του, να δηλητηριάζει το μυαλό του και να μικραίνει την ψυχή του με την ψεύτικη φαντασία ότι ο κόσμος δεν είναι δικαίος. Η μόνη αιτία που δεν παίρνει κανείς δικαιοσύνη απ' τον κόσμο, είναι γιατί δεν την δίνει αυτός ο ίδιος.

✱

Οι καλύτεροι κι' οι πιο μεγάλοι άνθρωποι όλων των χρόνων ήταν αυτοδημιούργητοι. Οι πειότεροι άρχισαν μ' ό,τι ο κόσμος όνομάζει μια τιποτένια ευκαιρία. Η τύχη τους δεν ήταν ούτε καλύτερη, ούτε χειρότερη απ' αυτή που βρίσκεται σήμερα γύρω από κάθε άτομο. Αυτοδημιουργία έννοει αυτοβοήθεια κι' αυτοβοήθεια έννοει πρόωτη την αληθινή υπηρεσία και τη βοήθεια στους άλλους. Ό κόσμος είναι μια μεγάλη άποθήκη απ' όπου μπορούμε να πάρουμε πιο πολύ απ' ό,τι δίνουμε.

Πέρνουμε γι' αντάλλαγμα ανάλογα μ' ό,τι δίνουμε υπηρετώντας. Έτσι λέει ο παγκόσμιος νόμος της ζωής.

(Εκ του 'Αγγλικού)

Βενετσιάνικη Νύχτα

✱

ΣΤΗ ΦΙΑΗ ΠΟΥ ΧΑΘΗΚΕ

Ήγαπημένη μου Χαρούλα, τί είρω-νεία φριχτή, τ' όνομά σου τό χαρούμενο, τ' όνομα της άσπληπτης Θεάς. Χρόνια τώρα σε βλέπω στον κήπο σου,

ακίνητη στην πολυθρόνα σου. Δε μπορούσε ποτέ να τρέξει στους δρομάκους του κι' ούτε έσκυψε ποτέ πάνω από τα όλάνθιστα παρτέρια του. Δε βάρη-καν ποτέ ρόδινα τα μάγουλά σου από την κούραση και τη χαρά του παιχνιδιού. Δεν ένοιωσες ποτέ των άλλων παιδιών την ευτυχία. Σ' έβλεπα πού τα κοίταζες με πόθο... Και το πρόσωπό σου γινόταν χλωμότερο, τα μάτια σου πιο σκοτεινά κι' ένας στεναγμός όγκωνε το στήθος σου. Έκλαιγες θα-ρώ στά βάθη της ψυχής σου. Τώρα πού πέρασαν τα χρόνια, σε βλέπω και πάλι να κοιτάς τους εύθιμους περιπα-τους των δηλητικών σου. Και πάλι παρακολουθείς τα παιχνίδια των παιδιών. Μα πιο πολύ, κοιτάξεις τα πουλιά καθώς χάνονται κελαϊδώντας στα ύψη τ' ουρανού. Δε χλωμαίσεις πιά, δε δακρύεις. Χαμογελάς τόσο γλυκά... Και στην άφωνη έρώτηση των ματιών μου κι' απάντησες με την άρ-μονικία, την ήρεμη φωνή σου:

— Ένοιωσες πόσο άλλαξα; Τό σώμα μου δεν προόδεψε καθόλου κι' έμεινε άρρωστο από τότε πού ήρθε το δυστύ-χημα κι' έγινα ένα πλάσμα άνάπηρο. Μα η ψυχή μου τράβηξε το δρόμο της. Οι χαρές της γής πού δε μπορώ ν' άπολαύσω, δε με συγκινούν πιά. Τώρα λαχταρώ τους κόσμους τ' ουρανού πού μου έλεγε στα παραμύθια. Σάν τα πουλιά θέλω κι' έγώ ν' άπλώσω τα γαλά-ζια μου φτερά και νά χαθώ στά ύψη τ' ουρανού. Και δε θλίβομαι τώρα. Γιατί και τα λουλούδια πού τα προσμέ-νει ο μαρasmus, άνθίζουν μεγαλόπρε-πα. Ήφησα κι' έγώ την ψυχή μου ν' άνθισση, όμοιο λουλούδι της Χαράς, πού φέρνω τ' όνομά της. Κι' όνειρευό-μαι τόν Παράδεισο, τ' άγγελουδία, τη μαϊμιάκα μου, τ' άμάραντα λουλούδια.

Χαρά! Χαρούλα! Πέταξες στον κό-σμο π' όνειρευθήκα; Ψυχές σάν τη δι-κή σου, δεν τις χωρεί ο κόσμος ο δι-κός μας!

Νέλλη

✱

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΔΑΝΤΗ

Στόν καιρό του ποιητή της Θείας Κομωδίας, ζούσε στη Φλωρεντία ένας σιδηρουργός πού δουλεύοντας στο έρ-γαστήρι του, τραγουδούσε απ' το πρωί ως το βράδυ τίχτους του μεγάλου ποιη-τή. Ό Δάντης έτυχε να τόν άκούση πολλές φορές, και βλέποντας νά του χαλούν τούς στίχους, κοκκινίζε απ' το κακό του.

Μιά μέρα έλασε την ύπομονή του, και μπαίνοντας στο έργαστήρι του σι-δηρουργού, άρχισε νά πετάει τα εργα-λεία του στο δρόμο. Αυτός τάχασε ό δύστηνος και χωρίς νά ξέρη τόν Δάν-τη, του ζήτησε το λόγο γι' αυτό πού-καμε. Κι' ό ποιητής του απαντάει:

— Κι' έσύ γιατί καταστρέφεις τούς στίχους μου;

Γρεναδιέρος

✱

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ό Μίμης λέει στον άδελφό του.

— Γιατί σκύβεις έτσι;

Κι' ό Άνδρέας του απαντά:

— Για νά ψηλώσω. Δε λέει τ' Εύαγ-γέλιο: «Ό ταπεινών έαυτόν ύψωθή-σεται»;

Κερκυραϊκό Διαβολάκι

Στό σχολείο:

— Ή γη γυρίζει, Κωστάκη;

— Μάλιστα, Κύριε.

— Καλή πές μου, τό κατάλαβες πο-τέ ότι γυρίζει;

— Μάλιστα, μιά φορά πού δοκίμασα νά καπνίσω την πίπα του παππού!

Δανάη

✱

Ό δάσκαλος:— Έχουμε έπτά πατά-τες και θέλουμε νά τις μοιράσουμε σέ τρία πρόσωπα. Τί θά κάμουμε;

Ό μαθητής, άφου σκέφθηκε λίγο:— Πουρέ!

Λήμνιος Άνθος

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Άθήνα, 42 δδς Εύριπίδου,
την 12 'Απριλίου 1933

ΔΗΛΩΣΗ

Δέν παραλαμβάνω γράμματα με άνε-παρκές γραμματόσημο, για τα όποια πρέπει νά πληρώσω πρόοτιμο. Ζυγίζετέ τα και βάζετε τό γραμματόσημο οσοστό. — Δέν άπαντώ σέ κανένα, όταν με ρωτά για πράγματα πού τά έχει ό Όδης τού Συνδρομητού. Τιμάται όρ. 5, τα-χυδρομικός όρ. 6 για τό Έσωτερικό και 7 για τό Έξωτερικό, και πρέπει νά τόν προμηθευθή όποιος θέλει νά λαβαίνει μέρος στην κίνηση.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ, άγαπητά μου παι-διά! Στάλνω τό φιλή της Άγάπης σέ ό-λους. Η χάρη τού Άναστημένου Σωτήρα νά σάς φωτίζει πάντα στο καλό. Εύτυχι-σμένο τό Πάσχα σας. Καί τού χρόνου! — Από τό έρχόμενο υλλάδιο αρχίζω νέο μυθιστόρημα. Είναι γαλλικό, τού πολύ γνωστού σμηγδαφούς παιδικών μυθιστορη-μάτων Maurice Champagne, κι' έχει τόν τίτλο «Ο ΕΙΡΗΝΙΚΟΣ». Δέν είναι ό Ό-κεανός, αλλά ένα παιδί—ό ήρωας τού μυ-θιστορήματος, ό Γιάννης—πού ό ναύτες, στο πλοίο πού ήταν μούτσος, τόν έλεγαν έτσι κατ' εὐφημισμόν, γιατί κάθε άλλο είχε παρά ειρηνικό χαρακτήρα. Ήταν ό-μως καλός και γενναίο παιδί, καθώς θά ιδήτε διαβάζοντας την περιπετειώδη ζωή του. Θά σάς άρέσει πάρα πολύ!

Ό Έλληνικός Ουρανός έχει τώρα μα-νία με τίς Άσκήσεις. Όταν λαβαίνω τό φυλλάδιο, αυτές διαβάξι πρώτα και προ-σπαθεί νά τις λύση. Έπειτα διαβάξι τ' άλλα μου περιεχόμενα, πού κι' αυτά τού άρέσουν πολύ. Καί γενικά, βρίσκει τόσο εὐχαρίστηση και ώφέλεια μαζί μου, ώστε λέει, ήθελε νάχη ένα μεγαφωνο γι' νά φωνάζη σ' όλα τα Έλληνόπουλα: «Μή χά-νετε τόν καιρό σας και τά λεπτά σας Άλ-λού! Παρακολουθήτε μόνο τη Διάπλασι!».

Μού άρσος πολύ, Σεπειρομένη Δάδη, ή άστεία προεκλογική αυτή διαδήλωση των παιδιών, πού μιά έφώναζαν «ζήτω ό Τσαλ-δάρης», και μιά «ζήτω ό Βενιζέλος» για νά μή χαλούν τό χατήρι κανενός. Καί νά σού πώ, τά παιδιά έτσι πρέπει νά κάνουν: αυτά νά τάχουν γι' άστείο, για διασκε-δαση, για παιχνίδι... Ό ψυχικός σου χαρακτήρας διορθώθηκε, άφου άφησες πιά τίς μελαγχολίες και τίς απαισιοδοξίες, για-τί είδες «πώς μ' αυτά δέν βγαίνει τίποτα». Ό γραφικός σου όμιλος... άσ' τα! όλο και χειρότερος γίνεται. Ή καίμενη ή μαρμιά έχει πολύ δικιο...

Τό πρώτιστον καθήκον του κα-λού συνδρομητού είναι ή έγκαι-ρος ανανέωσις της συνδρομής του

Όραία ή περιγραφή, Ταξιδιώτη, αυτής της έδομάδας των έορτών, των τελετών. των κηδείων, πού έκαμε «τις γαλανόλευ-κας νιεριοδούν άφου βγήκαν μέσ' από τίς ναφθαλίνες» Κι' ή Μαγική Εικόνα σου, αυτή τη φορά, άρκετά καλή. Θά τη δημο-σιεύσω.

Η Μαρία Τερέζα μού γράφει ότι δέν έφυγε τόσο εὐχαριστημένη από τη γιορ-δή των «Βατραχίων». Τά καίμενα τά παι-διά, λέει, έπαιξαν και άπήγγειλαν πολύ καλά: ή σκηνή όμως δέν ήταν έτοιμη έ-ξαρχής, άρχγης νά έτοιμασθή και, έπειδή πέρασε ή ώρα, άναγκάστηκαν νά παρα-λείψουν την γ' πράξη. Έ, αυτά συμβαί-νουν και στην... Πορτογαλλία. Τελου-ταία, πρὸς τιμή κάποιου συνεδριού, έδω-σαν εκεί μιά έπίσημη παράσταση. Κατά-φεραν, ό ελλογήμενοι, νά την άρτίσουν στις δώδεκα, έκαμαν ένα διάλειμμα μιάς ώρας και, κατά τίς τέσσερις, το πρωί, έ-δήλωσαν ότι, έπειδή ήταν πολύ άργά, πα-ρέλειπαν την τελευταία πράξη. Άς παρη-γορηθούν λοιπόν οι καλοί μου «Βάτρα-χοι». Η όργάνωση μιάς ποικίλης και πο-λυπρόσωπης γιορτής είναι πολύ δύσκολο πράγμα!

Εὐχαριστώ για τά καλά λόγια. Μυθι-κή Βασιλοπούλα. Χαίρω για τίς πρό-δους του Συλλόγου σας. Με τά 25 μέλη πού έχει τώρα, μπορεί νά χαλάση κόσμος. Τό διηγηματάκι σου θά τό διαβάσω με τη σειρά του.

Τι νά σού πώ, Τριφασικόν! Γράφει κανείς ένα βιβλίο όταν έχη ένα θέμα. Έσύ θέλεις νά γράψης και με ρωτάς τί θέμα νά πάρης. Μόνο στο σχολείο δίνει ό κα-θηγητής τό θέμα της έκθεσης. Με ρωτάς έπίσης αν μπορείς νά μού στείλεις καμιά έκθεση σου νά διαβάσω, κι' αν τη βρώ καλή, νά σού πώ νά τη στείλεις για τη Σελίδα. Όχι, δέν γίνεται. Αν τη θεω-ρής έσύ κατάλληλη, στείλε τη ως κομ-μάτι για τη Σελίδα. και τότε θά σού πώ μιά και καλή.

Κι' έγώ είπα, Μύρον της Άνδρου, ότι ή πεντηκονταετηρίδα μου μπορεί νά γιορτασθή και τώρα, γιατί καλλίον άργά καλότερα ποτέ. Δέν ξέρω όμως τί γίνεται, ό κ. Λευκαδίτης δέν μού έναγάρησε. Ίσως θά βρήκε δυσκολίες... Πολύ ενδιαφέρου-σα ή ιδέα σου εξαφορμής της Έπιστολής «Σκέψεις μπροστά σέ μια φωτογραφία»: Ποιά έκφραση θάταν κατάλληλη για τόν Έλληνα, ταιριαστή με τη φυλή του, την ιστορία του; Τού στρατιώτη, τού άθλητή, τού ίπποτή, τού καλλιτέχνη; Και συμπε-ραίνεις: «Θαρρὸ τίποτ' απ' αυτά, μά τού φιλοσόφου πού τόν γεννά ό ουρανός μας απ' τά παλιά ένδοξα χρόνια... Κι' έτσι είναι πολλοί, μερικοί καλύτερα, άνθρω-ποι, πού στο πρόσωπό τους, στο βλέμμα τους, φαίνεται ή φυλή μας, τό ιδανικό της: πάντα έμπρός και ψηλά!». Μιά ιδέα. Καί δέν μπορούδες νά βρή παρ' από την πατρι-δα τού Καίτη...

Δέν μπορώ νά σού πώ, Θαλασσόλυκε, γιατί δέν κατάλαβα καλά τό επεισόδιο πού μού διηγησάι. Με ρωτάς αν φταις πού δέν ήξερες τό παρακάτω, τό άδιδα-κτο μάθημα; ή για τη φασαρία πού έγινε κατόπι; Αν την επροκάλεσες έσύ, ό κα-θηγητής σου έχει δικιο. Αν δέν άνακα-τεύθηκε καθόλου, ό καθηγητής σου σέ τιμώρησε από παρεξήγηση. Άλλ' αυτά ό

καλοί μαθητάι τά παραβλέπουν, τά υπομέ-νουν και πάντα στο τέλος δικαιώνονται...

Είπα σόν κ. Φαίδωνα, Μακεδονικόν Έντελβαί, πόσο σού άρσος ή Έπιστολή του για την Άνοιξη. Άλήθεια, μ' έλ' αυτά τά όψημα, τάπριλιτικά χιόνια, ό ή-λιος τώρα είναι ψηλά και δέν άφίνει τό κρύο νά υπερσχύση. Εύχομαι κάθε προ-κοπή στον καινούργιο Σύλλογο των «Α-τρομήτων» και σάς εύχαριστώ πού θέσατε τη διάδοσή μου ως τόν κυριώτερό του σκοπό.

Έμαθα, Βορριά, την έπιτυχία πού είχε αυτή ή παράσταση τού Συλλόγου των Έ-ρασιτεχνών με τό «Φόρο τού Δεάντε», δόθηκε μάλιστα και δεύτερη φορά. Τό έρ-γο, πού θέλει νά τό διαβάση ή μαρμιά σου, είναι δημοσιευμένο στον Τρίτο Τόμο τού «Θεάτρου» Εενοπούλου, μαζί μ' άλλα δυό έργα, και μπορώ νά σού τόν στείλω άμα μού έμδέσσης όρ. 30 (με τά ταχυδρομικά όρ. 9). Έστειλα ό τετράδιο και περιμένω.

Υπερασπιστά της Πατρίδος, πού μ' εύχαρίστησε τό πρώτο σου γράμμα. Σού ένέκρινα τό ψευδώνυμο κι' έλπίζω νά μού γράψης συχνά, άφου μάλιστα φιλοδοξής νά διαπρέψης όπως όλοι εκείνοι πού εί-δες τίς φωτογραφίες τους σέ πολλούς μου τόμους και πού σήμερα είναι «διακεκρι-μένοι άνθρωποι εις την κοινωνία». Καί κάτι άλλο: νά προσπαθής πάντα νά παίρ-νεις τούς καλούς αυτούς βαθμούς, πού έ-καμαν τόν πατέρα σου, γι' άνταμείβη, νά σέ γράψη συνδρομητή μου.

Όμιε Μιράντα, ή «Καλύδα τού μάρ-μα-τόμ» είν' ένα άριστούργημα. Την πρώτη φορά δέν την κατάλαβες όσο τώρα πού την ξαναδιαβάσες. Καί πάλι, αν την ξαναδιαβάσης μετά λίγα χρόνια, θά την καταλάβης καλύτερα και θά σού άρέσει περισσότερο. Αυτό συμβαίνει με όλα ταρί-στουργήματα, αντίθετα πρὸς τά κοινά έρ-γα, πού δέν άντίζουν σέ πολλά διαβά-σματα... Τό «σύνταγμα» είναι έπίρρημα (σύν και αγωγή) και σημαίνει κυριολεκτικά «σύγχρονα με την αγωγή», δηλαδή μόλις έ-φεξε, πρωί-πρωί. Τό Έλληνικό Άκρο-γιάλι δέν είδε ακόμα απάντηση; Μά μού φαίνεται πως άπήνητσα και στο γράμμα εκείνο.

Κι' έγώ νομίζω, Κορηνοπούλα, ότι δέν θά μπορούσες σέ δυό μήνες νά μελε-τήσης τόσα μαθήματα χωρίς νάφήσης τό Ψέδιο. Άν έκανες και τά δυό, θά κινδύ-νευες νά πάθης από υπερκόπωση. Καλύ-τερα λοιπόν νάφήσης τό certificat γι' άρ-γότερα. Καί τά δυό αυτά δράματα τού κ. Ε. είναι από τά καλύτερά του και πολύ κατάλληλα για έξέτασεις Δραματικής. Πάντα όμως ό καθηγητής σου θά ξέρη τί ρόλος σού ταιριάζει. Άν είσαι π.χ. inge- nue, θά μπορούδες νά παίξης «Φωτεινή Σάντρη» ή και «Μοναχίδα».

Είδες τό ψευδώνυμό σου, Σπύρο Σπυ-ρόπουλε, αλλά δέν τό σημείωνες στο γράμμα σου. Καί πού νά τό θυμόμαι έγώ απέξω, και πού καιρός νά ψάχνω στο βι-βλίο νά τό βρώ; Ό Όδης λέει ότι τό ψευδώνυμο πρέπει νά γράφεται πάντα κοντά στόνομα. Στο γράμμα μάλιστα κι' άπάνω-άπάνω, με κόκκινο μελάνι, για νά τό βλέπω άμέσως. Καλή ή ιδέα νά κάμε-τε Σύλλογο, αλλά τόνωμα δέν μπορώ νά σάς τό δώσω έγώ: σεις θά τό βρήτε.

Παρήγορε Άγγελε, εύχαριστώ πολύ για τό έσπαθώμα. Όσο για τη θέση της γυναίκος στην οικογένεια και στην κοινο-νία, δέν υπάρχει άμφιβολία ότι οι πα-λιές ιδέες έχουν σήμερα έγκαταλειφθή. Καί περισσότερο από κάθε θεωρία περί ισότητος, δικαιοσύνης κτλ. αυτή ή ανάγκη

των πραγμάτων τις παραμέρισε. Σ' έποχή πού κι' ή γυναίκα βγαίνει στη βιοπάλη σάν τόν άντρα κι' έργάζεται σ' όλα άνε-ξαίρετως τά άνδρικά επαγγέλματα, δέν μπορεί πιά νά είναι ή παλιά γυναίκα τού σπιτιού μόνο, της οικογενείας. Η νέα, ή σημερινή Γυναίκα έξέρει και μπορεί νά τά κάνει όλα: και νά διευθύνη τό σπίτι της, και νά έργάζεται έξω.

Μέντιουμ, με χαρά έλαβα γράμμα σου ύστερ' από τόσον καιρό. Τό Δημοψήφισμα των Ψευδώνυμων είναι έτήσιο. Η προθε-σμία τού φετινού, για τά ψευδώνυμα τού 1932, έληξε. Όστε θά ψηφίσης όταν θά προκηρυχθή τό νέο για τά ψευδώνυμα τού 1933. Περιμένω τό έσπαθώμα πού μού έτοιμάξεις.

Έλντα, Φωτεινό Σκοτάδι, Παγα-σαία, Πρωινό Κελάδημα, Γιούλη Άν-θη, Μπουμπουλίνα, Κύνειο Άσμα, Μαντώ Μαυρογένους, Ρέλια, Καμέλια, Πανώρα, Έλλάς τού Μέλλοντος Άν-θισμένη Πλαγιά, Όνειροσπλέχτρα,—και τά δικά σας ώραια γράμματα διάβασα με μεγάλη εύχαρίστηση, έστέλτεσά τις πα-ραγγελίες σας και φύλαξα τά κομμάτια σας για τη Σελίδα. Για τά καλά σας λόγια σάς εύχαριστώ πολύ.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δέν έγκρίνεται, ούτε άνα-νέωεται, αν δέν συνοδεύεται από τό δικαιώμα, όρ. 10.—Τά έγκρινόμενα ή άανεούμενα ισχύουν ως την 30 Νοεμβρίου 1933. Όσα συνοδεύονται από Α, άνήκουν σέ άγρία και δσα από Κ, σέ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Φίλμ, κ. (ΦΨ). Κορφιατόπουλο. ά. Μικρό Κορφιατό-πουλο, ά. (Τρέξετε, βρέστε μας). Σού-ζη, κ. (;); Άννού Γκαρά, κ. Ζάν Κιε-πούρα, κ. Βίλλυ Φρίτες, κ. Ίβάν Πέ-τροβιτς, κ. Ζάν Μυρά, κ. Ίβάν Μου-ζούκιμ, κ. Μωρίς Σεβαλιέ, κ. Γκάου Κούπερ, κ. Γκουστάβος Φοαίλιχ, κ. Ά-γοριομαργαρίτα, κ. (ΚΣ).

Η Διάπλασις άσπάζεται τούς φί-λους της: Ριεήν (ναί, φαντάζομαι τη χα-ρά σου ή γρίπη θά πέρασε πιά) Έστειλα 19 τετράδια: Βεατρίκη Σαμέλλου (χαίρω πού πέρασαν όλ' αυτά τά κακά Έ-στειλα 9 τετράδια) Βέδαν (τά έλαβα ό-λα) πού νά τά βρώ τώρα και νά τά με-τρήσω τόσα μαθήματα χωρίς νάφήσης τό Ψέδιο. Άν έκανες και τά δυό, θά κινδύ-νευες νά πάθης από υπερκόπωση. Καλύ-τερα λοιπόν νάφήσης τό certificat γι' άρ-γότερα. Καί τά δυό αυτά δράματα τού κ. Ε. είναι από τά καλύτερά του και πολύ κατάλληλα για έξέτασεις Δραματικής. Πάντα όμως ό καθηγητής σου θά ξέρη τί ρόλος σού ταιριάζει. Άν είσαι π.χ. inge- nue, θά μπορούδες νά παίξης «Φωτεινή Σάντρη» ή και «Μοναχίδα». Είδες τό ψευδώνυμό σου, Σπύρο Σπυ-ρόπουλε, αλλά δέν τό σημείωνες στο γράμμα σου. Καί πού νά τό θυμόμαι έγώ απέξω, και πού καιρός νά ψάχνω στο βι-βλίο νά τό βρώ; Ό Όδης λέει ότι τό ψευδώνυμο πρέπει νά γράφεται πάντα κοντά στόνομα. Στο γράμμα μάλιστα κι' άπάνω-άπάνω, με κόκκινο μελάνι, για νά τό βλέπω άμέσως. Καλή ή ιδέα νά κάμε-τε Σύλλογο, αλλά τόνωμα δέν μπορώ νά σάς τό δώσω έγώ: σεις θά τό βρήτε. Παρήγορε Άγγελε, εύχαριστώ πολύ για τό έσπαθώμα. Όσο για τη θέση της γυναίκος στην οικογένεια και στην κοινο-νία, δέν υπάρχει άμφιβολία ότι οι πα-λιές ιδέες έχουν σήμερα έγκαταλειφθή. Καί περισσότερο από κάθε θεωρία περί ισότητος, δικαιοσύνης κτλ. αυτή ή ανάγκη

μα') *Θαυραλέαν Ἑλληνίδα, Δάκρυ τῆς Μοναξιάς* κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἐλάβα μετὰ τὴν 1ην Ἀπριλίου, θάπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 264ου Διαγωνισμοῦ Δύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 15 Ἰουνίου.

220. Δεξιόγραφος

Στὴ μέση δύο πόλεων
— Ἡ δεύτερη εἶναι ξένη—
Ἐν ἄρθρῳ θὰ κολλήσω
Καὶ μὴ ἄλλη πόλη εὐκολα,
Μικρὴ μὰ τιμημένη,
Θὰ κάμω σὲ μιὰ νῆσο.

Θαυραλέα Ἑλληνίς

221. Συλλαβόγραφος

Ἀρχαίαις χώραις κάτοικος τὸ πρῶτο μου,
Δὲν τὸ προφέρουν οἱ ψεβδοὶ τὸ δεύ-
[τερό μου,
Καὶ κρότος, πολὺς, λίγος, πάντα γίνε-
[ται

Ὅταν περνᾷ τὸ σύνολό μου.
Σύλλογος «Ἀνεμοί»

222. Στοιχειόγραφος

Ἡ λέξη αὐτὴ σημαίνει δυνατά.
Μὰ ὁ λύτης, ἂν τῆς κόψη τὸ κεφάλι,
Θὰ ἰδῇ πὺς γίνεται... κατάλληλη
Στὸ ροῦχο του ἀπὸ μέσα νὰ τὴ βάλλῃ.
Λευκὴ Καμέλια

223. Τονόγραφος

Πόλ' εἶναι σὰν κάθε ἄλλη,
Μ' ἂν τὸν τόνο τῆς κινήσῃ,
Τέρας μυθικὸ προβάλλει
Ποῦ πολὺ θὰ σὲ φοβίσῃ.
Ὀρταναία

224. Χειρόμυλος

* Οἱ σταυροὶ κα-
+ * * * * * θέτως, ἀρχαῖος
+ στρατηγός. Οἱ δύο
* * * * * ἀστερίσκοι καθέ-
* * * * * τως καὶ λεπτόν.
+ Ὀριζοντίως, σταυ-
* * * * * ροὶ καὶ ἀστερί-
* * * * * σκοι. Ἐκ τῶν ἄνω
* * * * * κατὰ σειράν: φω-
* * * * * τιστικόν, σημείον
* * * * * τῆς γῆτινις σφαι-
* * * * * ρας, ἄνθος, ἀρχαῖος ἀττικὸς πεζογράφος,
στρατηγὸς καρχηδόνιος, ἀγγεῖον
πύλινον, θεὰ τῆς γεωργίας, χώρα τῆς
Π. Ἑλλάδος,
Τρελλαντώνης

225. Κρυπτογραφικόν

1 2 3 4 5 6 7 8 9 = Ἀρχαῖος βασιλεὺς
2 3 3 7 2 6 8 9 = Ἀρχαῖος συγγραφεὺς
3 5 1 7 9 = Σημεῖον γήρατος
4 7 1 3 8 6 = Ἐσπεριδοειδὲς
5 2 7 6 2 = Θηρίον
6 7 4 7 2 9 = Ἀρχαῖος στρατηγός
7 8 5 9 1 7 6 8 9 = Φιλόσοφος καὶ μάρτυς
8 3 2 1 7 8 9 = Ἀρχαῖος ποιητής
9 4 5 3 8 9 = Νῆσος
Ἀπόστολος Δ. Σαχίνης

226-230. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἐνὸς γράμματος ἐκά-
στης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἐνὸς ἄλλου,
πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄ-
νευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέ-
ξεις:

βοῦς, Ἐβρος, δοῦλος, Ἄλυσ, ὁμως.
Πολυβώτης

231. Ἀκροστιχίς

Τ' ἀρχικά τῶν κάτωθι ζητούμενων
λέξεων ἀποτελοῦν μέγαν ἀφευρέτην:
1, Ὅψις 2, Δένδρον 3, Νῆσος τοῦ
Ἰονίου 4, Ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος 5,
Ὅσοι τῶν ἄνω ἄκρων 6, Αὐτοκρά-
τωρ τῆς Ρώμης, Πρωτὸν Κελάδημα

232. Φωνηεντόλιπον

μ - χλδν - ρ - * * * - π

Αἴγλη

233. Γριφος

αλ αλ λόττο
Οὐ αλ αλ
Σῆμ Δορ
ἔλη αλ αλ πῶς;
αλ

Πνεῦμα τῆς Ἀντιλογίας

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευματ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 5

56. Λεωνίδας (λέων, Ἰδας).—57. Θα-
λῆς-Ἀλῆς.—58. Ἀστασία-Ἀσπασία.—
59. Μπάλα-λάμπα.—60.

61. ΟΛΒΙΑΔΗΣ
Ζ Η Ν Ο Β Ι Α
Η Ο Α Ν
Ν Ο Μ Ι Σ Μ Α
Ο Ι Τ Γ
Β Α Σ Τ Α Ζ Ω
Ι Μ Ζ Γ
Α Ν Α Γ Ω Γ Η

(Δάιος, Βίας, Ἰ-
δη, Ἀδης, Δηλος,
Ἡλίας, Σααδῆς).
—62. Με ὅποιο
δάσκαλο καθήσῃς,
τέτοια γράμματα
θὰ μάθῃς. (Ἡ ἀ-
νάγνωσις ἐκ τῶν κάτω δεξιῶ προχωρεῖ
ἐλικοειδῶς).—63. Ν - Κ - ΤΤ - ΠΡΤΤ =
Νόει καὶ τότε πράττει (Νιόβη, Κοῆτη,
Τισσαφέρνης, Τιμόλαος, Περικλῆς, Ρή-
νος, Ταῦρος, Τηλέμαχος).—64. Ἀρχὴ
τὸ ἥμισυ τοῦ παντός.—65. Ὁνῆσκει ὁ
πὲρ πατρὸς (θν εἰς κε ὑπὲρ πα τρίς).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΑΓ'—235]

Θ ἄ ἤθελες, Πληγωμένη Ἀετέ, τώρα,
μὲ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Πάσχα, νὰ ξεχά-
σουμε κάθε παλιὰ μας διαφορά; Θὰ χαι-
ρόμεν πάρα πολὺ!... Ἀετιδεὺς

[ΑΓ'—236]

Α γαπητὴ Διαπλάσσομε, Μὲ μεγάλην
μου λύπη διακόπτω προσωρινῶς τὴν
ἀλληλογραφίαν μου. Ἐνα τετραδιάκι ὅμως
δὲν πιστεύω νὰ μοῦ τὸ ἀρνήθῃς καμμιά εὐ-
γενικιά ψυχῇ. Δ/σις: (ΑΓ—37).

Πανδώρα

[ΑΓ'—237]

Ε ὕχαριστῶ θερμῶς τοὺς ψηφισάντας με.
Ἰδιαίτερος τὴν Χρυσὴν Καρδίαν γιὰ
τὴς εὐγενικὲς προσπάθειες. Ἀτλαντὶς, γιὰ-
τί τόσο ἀκατάδεκτα δὲν ἀπῆντησες στίς
κάρτες μου; Ἑλλάς τοῦ Μέλλοντος

[ΑΓ'—238]

Δ εὑθυνσις μου ἀλλάζει: Πότην Δαλμπα-
ράκη, Σπάρτην. Ἀργιολοῦλουδο

[ΑΓ'—239]

Ε σπεράντο, θερμὰ εὐχαριστῶ... Κα-
ραμέλλα (Ἀγγελοῦδι τῶν Ὁσίων)

[ΑΓ'—240]

Π ρωτοπαίοντας στὸ λουλουδένιο σα-
λονάκι τῆς Διαπλάσεως, χαιρεταμέν
ὅλους-ες. Ἰδιαίτερος δὲ Κορφατοπούλαν,
Μικρὴν Κορφατοπούλαν.

Κορφατοπούλου,
Μικρὸ Κορφατοπούλου

[ΑΓ'—241]

Μ ικρὴ Κορφατοπούλα, τί γίνεσαι;
Χαιρετίσματα τῆς θείας σου. Γεῖά
σου. Χρόνια πολλὰ γιὰ τὸ Πάσχα.

Μικρὸ Κορφατοπούλου

[ΑΓ'—242]

Ν απολέων, καλὸ Πάσχα. Σὲ ξέρω καὶ
μὴ κρύβεσαι. Ποιὰ εἰμαι; Σφίγξ

[ΑΓ'—243]

Π ρωτοπαίοντας στὸ Διαπλάσσομα,
χαίρει ὅλους-ες. Ἀλληλογραφῶ μὲ
Διαπλάσσομα-ες τῆς Μεγάλης τάξεως.
Περιμένω ἀνυπομόνως. Γράφατε πρῶτοι:
Κυρίαν Θεοδωράκη, Χαρτίσης 1, Ἀθήνας.
Διὰ

[ΑΓ'—244]

Θ εότρελλη, Ζοζό, πῶς περνᾶτε στήν
Γλυφὴν ἐπαυλιν; Διὰ

[ΑΓ'—245]

«ΘΙΑΣΟΣ ΧΟΛΛΙΓΟΥΝΤ»

Π ρόεδροι: Ἀνρὺ Γκαρὰ καὶ Ζὰν Κι-
πούρα, Ἀντιπρόεδρος: Βίλλυ Φρίτς.
Γραμματεὺς: Ἰβὰν Πέτροβιτς, Διαγωνι-
σμῶν: Ζὰν Μυρά, Δύσεων: Ἰβὰν Μου-
ζοκὶν καὶ Μωρίς Σεβαλιέ, Ἐσπαθώματος:
Γκαρὺ Κούπερ, Ἀποκαλύψεων: Γκου-
σταῖος Φραϊλὶχ, Ταμίας: Ἀνρὺ Γκαρὰ.
Σκοποὶ: Διαδόσις Διαπλάσεως, Πρωτό-
τυποι Διαγωνισμοί, Ἀποκαλύψεις.

Ἀοῦα... α!... α!

[ΑΓ'—246]

Α νώτεροι λόγοι μ' ἀναγκάζουν νὰ δια-
κόψω τὴν ἀλληλογραφίαν μου. Ζητῶ
συγγνώμην ἀπ' τοὺς φίλους-ες μου γι' αὐτὴ
τὴ διακοπὴ.

Τάσος Λούξης

[ΑΓ'—247]

Γ εῖδα, ἀκόμα θὰ περιμένω τὸ πρῶτο
φύλλο τῆς Ὁρ... ; ; ;

Τάσος Λούξης

[ΑΓ'—248]

Μ ἐ πυρῆνα μεγάλη Διαπλάσσομε
τοῦ Συλλόγου «Βάτραχοι» ἰδρύθηκε
στὴν Ἀθήναι Σύλλογος «Καλλιτεχνική
καὶ Φιλολογικὴ Συντροφία». Γίνονται
δεκτὰ μέλη, ποὺ μποροῦν νὰ προσφέρουν
κάτι στὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο κλάδο. Γράμ-
ματα στὴ Δ/ση: Α. Ρήγαν, Δαφνομήλη 32-Α
Ἀθῆναι. Προφορικὲς πληροφορίες: Ρήγαν.
Γραφεῖον Κούρτοβικ — Στοὰ Ἀθανάτων,
Σοφοκλέους 19, τίς καθημερινὰς 12-1.

[ΑΓ'—249]

Α γαπητὴ Θεότρελλη, σοὺ εὐχομαι χρέ-
νια πολλὰ καὶ εὐτυχισμένα.

Μέντιουμ

[ΑΓ'—250]

Α νταλλάσσομε Μ. Μυστικὰ μὲ ὅλους-ους
Δ/σις: ΑΓ 142).

Μέντιουμ-Θεότρελλη

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς Α' Περιόδου (1879—1893) ἀπὸ
τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν
ἀκόμη μόνον οἱ ἐξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος,
καὶ 18ος. Ἐκαστος τόμος δοχ. 25, τα-
χυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δοχ.
28,50 διὰ τὸ Ἐσωτερικόν καὶ δοχ.
40 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς Β' Περιόδου (1894—1932), ἀπὸ
τοὺς ἐκδοθέντας 39 τόμους ὑπάρχουν
οἱ 38 (δίδει ὁ τοῦ 1918 ἔχει ἐξαντλη-
θῇ). Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐ-
τῶν 1894-1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρ-
αφος δο. 80 καὶ ραμμένους δο. 85.
Οἱ δὲ Τόμοι τοῦ 1929, 1930, 1931 καὶ
1932 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δο.
110 καὶ ραμμένους δο. 115.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου
προσθετὰ εἰς τὰς ἄνω τιμὰς: Διὰ τὸ
Ἐσωτερικόν δοχ. 5 ὁ ἄρραφος καὶ δοχ.
15 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικόν
δοχ. 35 εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.
